

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy

07/2020

Aktualizácia opatrení na boj so sociálno-ekonomickým dopadom pandémie ochorenia COVID-19 vo vybraných štátoch

Vypracovali: PhDr. Krisztina Csillag, Mgr. Petra Ďurinová,
Ing. Anna Kováčiková, Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

Bratislava

15. mája 2020

Anotácia:

Predložený materiál prináša aktualizovaný prehľad prijatých opatrení zameraných na boj so sociálno-ekonomickým dopadom pandémie ochorenia COVID-19 na úrovni EÚ a vo vybraných členských krajinách EÚ.

Kľúčové slová:

pandémia, COVID-19, koronavírus, sociálno-ekonomické opatrenia, EÚ

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov.

Obsah

Úvod.....	4
1. Opatrenia na úrovni Európskej únie	9
3. Príklady opatrení z vybraných členských štátov EÚ	14
3.1 Česká republika	14
3.2 Maďarsko.....	17
3.3 Poľsko.....	19
3.4 Rakúsko.....	21
3.5 Slovinsko.....	23
4. Doplnujúce informácie z ďalších krajín	25
4.1. Belgicko.....	25
4.2 Fínsko	26
4.3 Francúzsko.....	27
4.4 Holandsko	28
4.5 Chorvátsko	29
4.6 Írsko.....	29
4.7 Malta.....	30
4.8 Nemecko	31
4.9 Portugalsko.....	32
Záver	34
Použité zdroje.....	37
Prehľad počtu prípadov ochorenia COVID-19 vo vybraných štátoch sveta k 14.05.2020	40

Úvod

Priame a nepriame dôsledky pandémie ochorenia COVID-19 sú naďalej realitou. Členské štáty EÚ musia každodenne čeliť tejto výzve a prispôbovať svoje opatrenia na zmiernenie ekonomických a sociálnych dopadov koronavírusu. Napriek tomu, že počet pozitívnych prípadov nákazy koronavírusom a počet úmrtí v EÚ postupne klesá, pozitívny vývoj ekonomiky v nasledujúcich mesiacoch je stále nepravdepodobný. Podľa prognóz **Medzinárodného menového fondu (MMF)** sa predpokladá **pokles ekonomiky na globálnej úrovni o 3 % v roku 2020**, pričom uvedený pád rastu hospodárstva je väčší ako po ekonomickej kríze v rokoch 2008-2009. **V eurozóne sa predpokladá pokles o 7,5 % v roku 2020.**¹ Pokles bude najviac viditeľný najmä v Taliansku a Španielsku, ktoré sú najviac zasiahnuté pandemiou COVID-19. MMF počíta v tomto roku s poklesom talianskeho hrubého domáceho produktu o 9,1 % a španielskeho o 8 %. Na základe scenára, ktorý predpokladá ustálenie situácie a určité zlepšenie rastu ekonomiky v druhej polovici 2020, možno očakávať **vzostup o 5,8 % v roku 2021 na globálnej úrovni a v eurozóne o 4,7 %**. Ohľadom uvedenej prognózy však existuje značná neistota vzhľadom k faktorom, ktoré môžu negatívne ovplyvniť ďalší progres ekonomiky. Ide predovšetkým o dráhu vývoja pandémie, tzv. „vlny ochorenia“, intenzitu a účinnosť opatrení, rozsah prerušenia dodávok základných komodít a poklesu ich cien, podmienok v rámci globálneho finančného trhu, zmien správania sa spotrebiteľov, atď. Z uvedených faktorov je podľa Medzinárodného menového fondu smerodajný smer vývoja pandémie, tzn. jej opätovné prepuknutie, resp. slabnutie, s ktorým súvisí aj načasovanie postupného uvoľňovania opatrení s cieľom opätovného naštartovania ekonomiky.²

Dňa 6.5.2020 **Európska komisia (EK)** zverejnila **jarnú prognózu na rok 2020** v oblasti hospodárstva eurozóny a EÚ. Táto prognóza je spojená s vysokou mierou neistoty týkajúcou sa vývoja pandémie a súvisiacich preventívnych opatrení. Základná predikcia počíta s tým, že v máji 2020 sa začne s postupným odstraňovaním obmedzení voľného pohybu. Podľa EK dôjde k najväčšej recesii v histórii Európskej únie, pričom ekonomika eurozóny už v prvom štvrtroku 2020 zaznamenala najväčší prepád za posledných 25 rokov. Pandémia COVID-19 zásadne ovplyvňuje výdavky spotrebiteľov, priemyselnú produkciu, investície, obchod, kapitálové toky a dodávateľské reťazce. **Šok pre hospodárstvo EÚ** je symetrický v tom zmysle, že pandémia zasiahla všetky členské štáty, no pokles produkcie v roku 2020 (od – 4,25 % v Poľsku po – 9,75 % v Grécku) a intenzita oživenia v roku 2021 sa budú značne líšiť. Hospodárske oživenie v jednotlivých členských štátoch bude závisieť nielen od vývoja pandémie v danej krajine, ale aj od štruktúry jej hospodárstva a od jej schopnosti reagovať zavedením stabilizačných politík. Vzhľadom na vzájomnú závislosť hospodárstiev EÚ

¹ IMF. *World economic outlook, April 2020: The Great Lockdown*. [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné na: <<https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020>>.

² Tamže.

dynamika oživenia v každom členskom štáte ovplyvní aj silu oživenia v iných členských štátoch. V jarnej hospodárskej prognóze 2020 sa predpokladá, že **hospodárstvo eurozóny v roku 2020 poklesne o rekordných 7,75 %** a v roku 2021 vzrastie o 6,25 %. Očakáva sa, že hospodárstvo EÚ zaznamená v roku 2020 pokles o 7,50 % a v roku 2021 rast vo výške približne 6 %. Prognózy rastu EÚ a eurozóny boli v porovnaní s hospodárskou prognózou z jesene 2019 upravené približne o 9 percentuálnych bodov smerom nadol. Európska komisia v jarnej makro prognóze predpokladá, že HDP **Slovenska** v roku 2020 **klesne o 6,7 %**, pričom v roku 2021 vzrastie o 6,6 %.³

Komisia ďalej neočakáva, že by hospodárstvo EÚ do konca roka 2021 úplne vymazalo tohtoročné straty spôsobené koronakrízou. Investície zostanú utlmené a trh práce sa úplne nezotaví. Hoci systémy skráteného pracovného času, dotácie na mzdy a podpora podnikov majú obmedziť straty pracovných miest, pandémie podľa predpovedí EK zanechá výrazný vplyv na trh práce v EÚ. Predpokladá sa, že **miera nezamestnanosti v eurozóne sa zvýši zo 7,5 % v roku 2019 na 9,5 % v roku 2020** a následne klesne na 8,5 % v roku 2021. V EÚ by sa miera nezamestnanosti mala zvýšiť zo 6,7 % v roku 2019 na 9 % v roku 2020 a v roku 2021 klesnúť na približne 8 %. V niektorých členských štátoch vzrastie nezamestnanosť výraznejšie než v iných. Zraniteľné budú najmä krajiny s vysokým podielom pracovníkov zamestnaných na základe krátkodobých zmlúv a zamestnancov závislých od cestovného ruchu. Pre mladých ľudí, ktorí práve vstupujú na trh práce, bude ťažšie nájsť si prvé zamestnanie. Európska komisia v jarnej makro prognóze predpokladá, že miera nezamestnanosti na **Slovensku** v roku 2020 **vzrastie na 8,8 %**, pričom v roku 2021 klesne na 7,1 %.⁴

Čo sa týka **inflácie**, Európske komisia v jarnej hospodárskej prognóze 2020 očakáva, že spotrebiteľské ceny sa tento rok výrazne znížia v dôsledku poklesu dopytu a výrazného prepadu cien ropy, ktoré by spoločne mali vyvážiť izolované zvýšenia cien spôsobené prerušením dodávok v dôsledku koronakrízy. **Inflácia v eurozóne** (meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien) **sa odhaduje na 0,2 % v roku 2020** a na 1,1 % v roku 2021. V EÚ má inflácia dosiahnuť 0,6 % v roku 2020 a 1,3 % v roku 2021. Európska komisia v jarnej makro prognóze predpokladá, že inflácia na **Slovensku** v roku 2020 **bude na úrovni 1,9 %**, pričom v roku 2021 klesne na 1,1 %.⁵

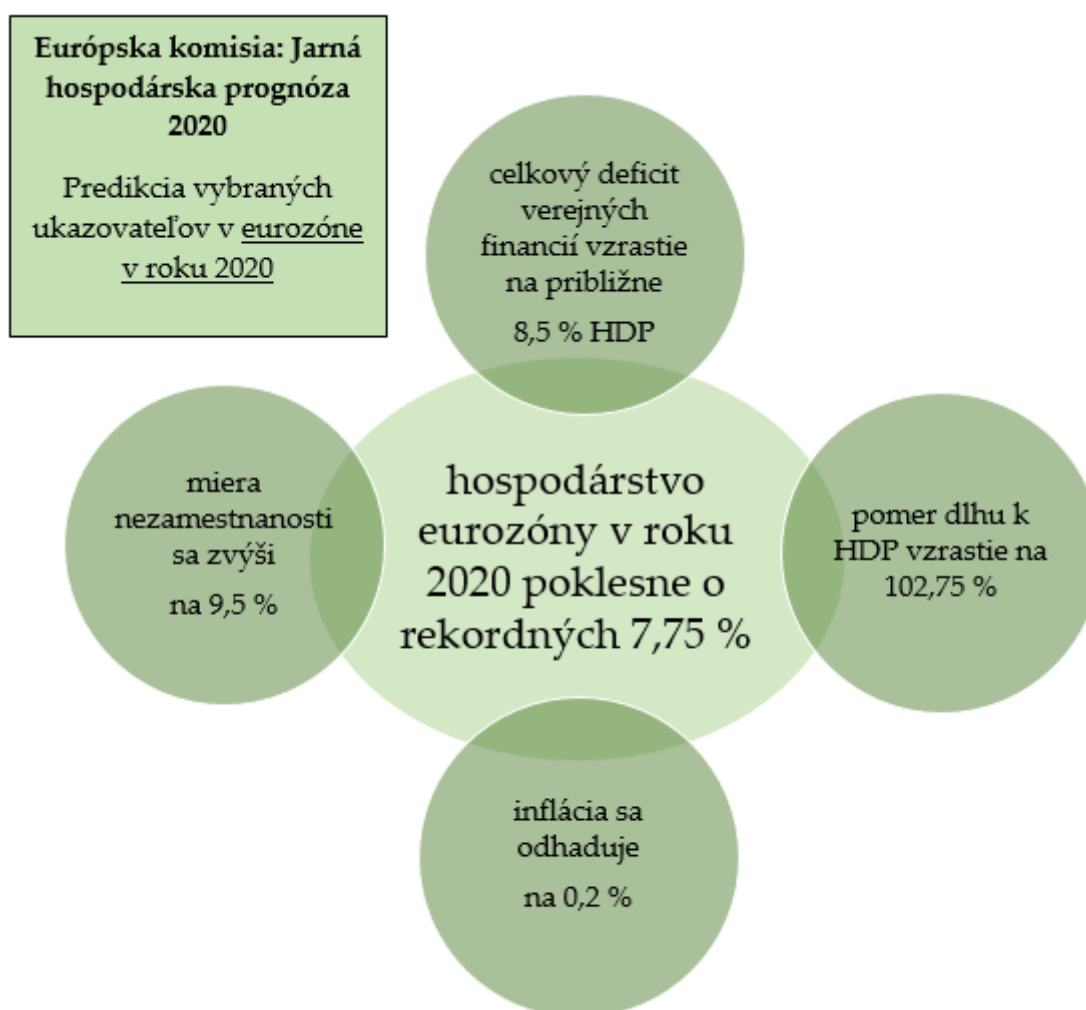
V oblasti **deficitu verejných financií**, v snahe minimalizovať hospodárske škody spôsobené krízou členské štáty zareagovali prijatím rôznych fiškálnych opatrení. Automatické stabilizátory, ako sú platby dávok sociálneho zabezpečenia doplnené diskrečnými fiškálnymi opatreniami, povedú k zvýšeniu výdavkov. Očakáva sa, že v dôsledku toho **celkový deficit**

³ EC. *Economic forecast documents*. [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné na:
<https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/spring-2020-economic-forecast-deep-and-uneven-recession-uncertain-recovery_en>.

⁴ Tamže.

⁵ Tamže.

verejných financií eurozóny a EÚ prudko **vzrastie** z úrovne 0,6 % HDP v roku 2019 na **približne 8,5 % v roku 2020**, predtým než v roku 2021 klesne na približne 3,5 %. Rovnako sa v dôsledku koronakrízy **zvýši pomer dlhu k HDP**, ktorý od roku 2014 kontinuálne klesal. Predpokladá sa, že v eurozóne vzrastie z 86 % v roku 2019 na 102,75 % v roku 2020 a následne sa v roku 2021 zníži na 98,75 %. V EÚ by sa mal v tomto roku zvýšiť na približne 95 % zo 79,4 % v roku 2019 a následne v roku 2021 klesnúť na 92 %.⁶ Európska komisia v jarnej makro prognóze predpokladá, že pomer dlhu verejných financií k HDP na **Slovensku** v roku 2020 **vzrastie na 59,5 %**, pričom v roku 2021 dosiahne 59,9 %.⁷

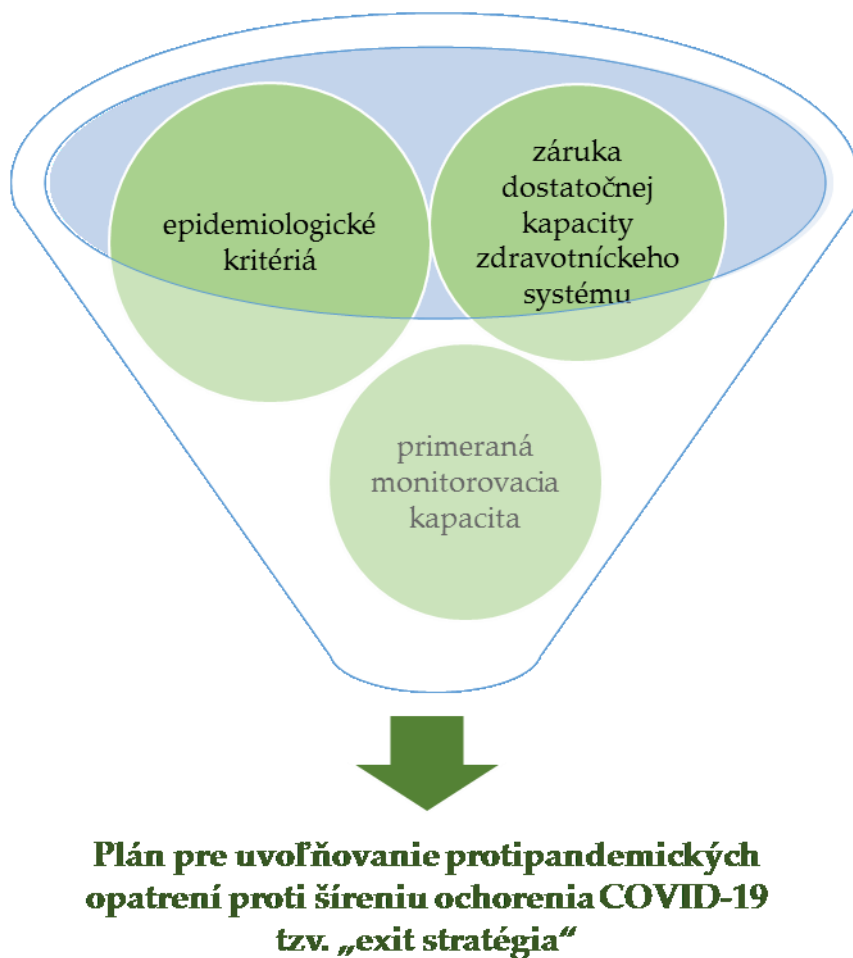

Informačná grafika k predikcii vybraných ukazovateľov v eurozóne v roku 2020 podľa jarnej hospodárskej prognózy Európskej komisie 2020. Autor: Odbor Parlamentný inštitút na základe informácií z webového sídla EC. Spring 2020
Economic Forecast: A deep and uneven recession, an uncertain recovery. Dostupné na:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_799

⁶ EC. Spring 2020 Economic Forecast: A deep and uneven recession, an uncertain recovery. [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_799>.

⁷ Tamže.

Viacero členských štátov EÚ už predstavilo plán pre uvoľňovanie opatrení proti šíreniu pandémie tzv. „exit stratégiu“. Európska komisia v spolupráci s predsedom Európskej rady Charlesom Michelom predložila dňa 15. apríla 2020 európsky plán na postupné ukončenie opatrení zavedených na zabránenie šírenia pandémie COVID-19. Ide o „živý dokument“, ktorý bude podliehať revízií v súlade s dostupnými vedeckými poznatkami a v reakcii na harmonizáciu spôsobov vykazovania údajov. V oblasti uvoľňovania opatrení **neexistuje univerzálny prístup** pre všetky krajiny, ale pre posúdenie toho, či nastal čas k uvoľňovaniu opatrení sa uvádzajú kritériá **najmä v nasledujúcich troch oblastiach**:

Informačná grafika k hlavným kritériám uvoľňovania protiepidemických opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19. Autor: Odbor Parlamentný inštitút na základe informácií z webového sídla EC. A European roadmap to lifting coronavirus containment measures. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_-_a_european_roadmap_to_lifting_coronavirus_containment_measures_0.pdf

Členské štáty EÚ prijímajú aj ďalšie opatrenia založené predovšetkým na fiškálnych stimuloch a zlepšení likvidity a solventnosti firiem a peňažných inštitúcií. Na úrovni EÚ tiež pokračuje aj koordinovaná a solidárna pomoc členských štátov a inštitúcií EÚ.

Európska komisia 21. apríla 2020 oznámila, že **schválila slovenskú schému pomoci na podporu zamestnanosti vo výške dvoch miliárd eur** určenú na zachovanie pracovných miest a podporu samostatne zárobkovo činných osôb v spojitosti s opatreniami prijatými počas pandémie nového koronavírusu. Ide o schému mzdových dotácií, ktorá slovenskej vláde umožňuje prefinancovať podnikom časť mzdových nákladov. Očakáva sa, že týmto opatrením sa podporí takmer 400 tisíc zamestnancov a 300 tisíc samostatne zárobkovo činných osôb.

Solidaritu voči krajinám, ktoré boli najviac ovplyvnené pandemiou COVID-19, resp. nemajú dostatočné prostriedky na zmiernenie negatívnych dopadov, vyjadril dňa 22. apríla 2020 na svojej 4. schôdzi Výbor NR SR pre európske záležitosti vo svojom uznesení, ktorým dopĺňa **stanovisko Slovenskej republiky k bodu „Plán obnovy“ k informácii o rokovaní Európskej rady, ktoré sa uskutočnilo 23. apríla 2020: „Slovenská republika víta komplexnú hospodársku reakciu Európskej komisie na vypuknutie pandémie, vrátane zrevidovania pravidiel štátnej pomoci. V ďalšej diskusii o téme štátnej pomoci budeme dbať na to, aby nové úpravy brali do úvahy aj potreby krajín menšej a strednej veľkosti a neobmedzili konkurencieschopnosť ich firiem a podnikateľov“**.⁸

Cieľom predloženej analýzy je priniesť aktualizáciu **opatrení zameraných na boj so sociálno-ekonomickým dopadom** pandémie ochorenia COVID-19, ktoré boli prijaté na úrovni EÚ a taktiež v jej vybraných členských krajinách. Analýza zároveň prináša stručný prehľad plánu na postupné ukončenie opatrení na zabránenie šírenia pandémie koronavírusu v Českej republike, Maďarsku, Poľsku, Rakúsku a v Slovinsku. V prvej časti sa analýza venuje opatreniam prijatým na úrovni EÚ. V druhej časti sa venuje susediacim krajinám a krajinám, ktoré majú v porovnaní so Slovenskom podobný počet aktívnych prípadov ochorení na milión obyvateľov, v tretej časti prináša doplnujúce informácie z ďalších členských štátov EÚ.

Opatrenia prijaté vybranými krajinami sú aktuálne k 12.5.2020 a údaje týkajúce sa potvrdených prípadov nákazy koronavírusom k 14.5.2020.

⁸ NRSR. 8. uznesenie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti. [online]. 22.04.2020. [cit. 2020-05-06]. Dostupné na: <<https://www.nrsr.sk/dl/Browser/Committee?committeeExternalId=166>>

1. Opatrenia na úrovni Európskej únie

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení⁹

- Európska komisia spustila iniciatívu zameranú na ochranu pracovných miest a pracovníkov postihnutých pandemiou ochorenia COVID-19 – SURE, ktorá **poskytne členským štátom finančnú pomoc celkovo až do výšky 100 miliárd EUR formou úverov** poskytnutých za výhodných podmienok.
- S cieľom poskytnúť **okamžitú finančnú pomoc malým a stredným podnikom v celej EÚ vyčlenila EK prostriedky vo výške 8 mld. EUR.**
- Ďalšia miliarda z Európskeho fondu pre strategické investície je určená na stimuláciu miestnych bánk a iných veriteľov.
- Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) poskytuje základnú materiálnu pomoc pre osoby, ktoré boli najviac ovplyvnené ekonomickým a sociálnym dopadom koronavírusu.
- Európska komisia **prvýkrát aktivovala všeobecnú únikovú doložku Paktu stability a rastu** ako súčasť stratégie rýchlo, rozhodne, včas a koordinovane reagovať na šírenie nákazy koronavírusom.
- **Pravidlá štátnej pomoci**, ktoré členským štátom umožňujú poskytovať priamu podporu najviac postihnutým spoločnostiam a malým podnikom, **sa stali pružnejšie.**
- S cieľom rýchlo reagovať na dôsledky šírenia nákazy koronavírusom Európska komisia navrhla zriadiť **investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus vo výške 37 miliárd EUR** určenú pre systémy zdravotnej starostlivosti, malé a stredné podniky, trhy práce a ďalšie zraniteľné časti hospodárstiev.
- **Dočasne boli vyňaté všetky krajiny zo zoznamu krajín s tzv. obchodovateľným rizikom** na základe oznámenia o poistení krátkodobých vývozných úverov.

Ďalšie opatrenia

SURE – nástroj na zmiernenie rizík nezamestnanosti (doplnenie)

- Účel a rozsah pôsobnosti nástroja SURE je zameraný na poskytnutie finančnej podpory vo forme pôžičiek poskytnutých za výhodných podmienok členským štátom, ktoré musia zmobilizovať značné zdroje na zmiernenie sociálno-ekonomického vplyvu pandémie prostredníctvom systémov STW alebo podobných opatrení. Celkové pôžičky by mohli dosiahnuť až 100 miliárd EUR.

⁹ Zvýraznená časť obsahuje zhrnutie opatrení prijatých pred 16. aprílom 2020. Pre bližšie informácie pozri CSILLAG, K. – ĎURINOVÁ, P. – KOVÁČIKOVÁ, A. *Opatrenia na boj so sociálno-ekonomickým dopadom pandémie ochorenia COVID-19 vo vybraných štátoch*. 04/2020. Edícia: Porovnávacie analýzy. Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR. Dostupné na vnútornej sieti Kancelárie NR SR na: <http://knrsr/KNRSR/OdborPARLINST/odborAnalyz/Materialy/Forms/Tematic%20materily%20k%20politikm%20E.aspx>.

- Tento nástroj bude k dispozícii všetkým členským štátom EÚ ako druhá obranná línia na financovanie opatrení, ktoré pomáhajú chrániť pracovné miesta. Tým dopĺňa vnútroštátne opatrenia, ako aj ďalšiu podporu, ktorú EÚ poskytuje v tejto oblasti politiky prostredníctvom grantov v rámci Európskeho sociálneho fondu. Spojené kráľovstvo sa nezúčastní programu SURE počas prechodného obdobia vzhľadom na ustanovenia článku 143 ods. 1 jeho dohody o vystúpení od EÚ.
- Finančné pravidlá SURE nevyžadujú od členských štátov žiadne hotovostné príspevky vopred. Na podporu systému poskytovania pôžičiek by členské štáty zaviazali do rozpočtu EÚ neodvolateľné a splatné záruky v hodnote 25 miliárd EUR, pričom každá záruka sa vypočítala na základe ich príslušného podielu na hrubom národnom dôchodku EÚ (HND). Takýto systém by mal zabezpečiť vysoký úverový rating, ktorý umožní Európskej komisii uzatvárať pôžičky na finančných trhoch za výhodných podmienok s cieľom ich požičania členskému štátu, ktorý žiada o finančnú pomoc. Záruky budú chrániť rozpočtové zdroje EÚ. Návrh tohto programu, okrem iného, obsahuje aj pravidlá obozretného podnikania na riadenie rizík súvisiacich s úverovým portfóliom. Ide napr. o ustanovenie, ktoré hovorí, že tri členské štáty, ktoré sú prijímateľmi najvyšších pôžičiek, nemôžu získať finančnú pomoc v hodnote vyššej ako 60 miliárd EUR.¹⁰

Schéma pomoci na podporu zamestnanosti

- Komisia promptne schvaľuje podporu pre členské krajiny na základe dočasného právneho rámca, ktorý umožňuje členským štátom využívať úplnú flexibilitu stanovenú v pravidlách štátnej pomoci, aby mohli podporiť hospodárstvo v čase pandémie nového koronavírusu.¹¹

Podpora v odvetví poľnohospodárstva

V záujme zachovania produkcie zdravých a bezpečných európskych potravín Komisia navrhla súbor konkrétnych opatrení, aby poľnohospodári a iní príjemcovia mohli získať podporu, ktorú potrebujú.

- Európska komisia 22. apríla 2020 predložila balík opatrení zameraných na pomoc na súkromné skladovanie v sektore mlieka a mliečnych výrobkov a sektore mäsa, pružnosť v sektoroch ovocia a zeleniny, olivového oleja, včelárstva a vinohradníctva a vinárstva, ako aj ďalšie programy na podporu trhu. Komisia takisto povolí výnimočnú odchýlku od určitých pravidiel hospodárskej súťaže v sektore mlieka, kvetov a zemiakov.

¹⁰ EPRS. *Temporary support to mitigate unemployment risks in an emergency (SURE)*. [online]. [cit. 2020-04-30]. Dostupné na: <[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2020/649375/EPRS_ATA\(2020\)649375_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2020/649375/EPRS_ATA(2020)649375_EN.pdf)>.

¹¹ TASR; EURACTIV. *Eurokomisia Slovensku schválila štátnu pomoc za dve miliardy eur*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/eurokomisia-slovensku-schvalila-statnu-pomoc-za-dve-miliardy-eur/?fbclid=IwAR1Z83KfaH7x-H9UC2_ARsyAcHIRajLZKmE8KOSBRVgqVQRW6ZcS9rpI3E>.

- Európska komisia predĺžila aj lehotu na podávanie žiadostí o podporu v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky do 15. júna 2020, čím sa poľnohospodárom poskytla väčšia flexibilita. Opatrenia zahŕňajú okrem iného viac času pre správne orgány na spracovanie žiadostí, zvýšenie zálohových platieb na priame platby a platby na rozvoj vidieka a poskytnutie dodatočnej flexibility v prípade kontrol na mieste, aby sa minimalizovala potreba fyzického kontaktu a znížila administratívna záťaž.
- Ako súčasť nedávno prijatého dočasného rámca pre štátnu pomoc môžu poľnohospodári získať podporu až do výšky 100 000 EUR na každú farmu. Podnikom na spracovanie potravín a obchodným spoločnostiam môže byť pridelených až 800 000 EUR. V niektorých prípadoch možno túto pomoc doplniť až o ďalších 25 000 EUR. Celková vnútroštátna podpora, ktorú možno poskytnúť na poľnohospodársky podnik, teda podľa dočasného rámca predstavuje 120 000 EUR (alebo 125 000 EUR).
- Komisia taktiež nabáda členské štáty, aby v čo najväčšej miere využívali finančné prostriedky, ktoré sú ešte k dispozícii v ich programoch rozvoja vidieka, a financovali nimi opatrenia na zmiernenie súčasnej krízy a jej prekonanie.¹²

Podpora pre odvetvie rybolovu

- Rybolov a akvakultúra patria medzi odvetvia, ktoré kríza bezprostredne postihla. Komisia prijala naliehavé opatrenia na zmiernenie tejto situácie, ktorá ohrozuje živobytie tisícov občanov predovšetkým v pobrežných regiónoch EÚ a stabilné dodávky zdravých morských plodov občanom EÚ.
- Odvetvia rybolovu a akvakultúry sú oprávnené na podporu na základe **nového dočasného rámca pre štátnu pomoc**, investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus a Európskeho námorného a rybárskeho fondu.¹³

Ochrana kritických európskych aktív a technológií

- Komisia vydala usmernenia pre členské štáty o priamych zahraničných investíciách. V usmerneniach sa členské štáty vyzývajú, aby v čase krízy **v plnej miere využívali svoje mechanizmy preverovania investícií** na riešenie prípadov, v ktorých by nadobúdanie európskych spoločností zo strany investorov z krajín mimo EÚ ohrozilo bezpečnosť a verejný poriadok EÚ.
- Usmernenia nabádajú členské štáty, aby **kontrolovali priame investície z krajín mimo EÚ v konkrétnych oblastiach**, ako napr. výskum v oblasti medicíny, biotechnológia a infraštruktúra, pretože sú nevyhnutné pre bezpečnosť a verejný poriadok EÚ.
- EÚ prijala nariadenie o preverovaní priamych zahraničných investícií v marci 2019. V súčasnosti sú vnútroštátne mechanizmy preverovania priamych zahraničných investícií zavedené v 14 členských štátoch.

¹² EURÓPSKA KOMISIA. *Opatrenia v reakcii na koronavírus – Hospodárstvo*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/economy_sk>.

¹³ Tamže.

Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus

- Komisia navrhla rozšíriť Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus a doplniť niekoľko konkrétnych návrhov. Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus **umožňuje mobilizáciu akejkoľvek nevyužívanej podpory zo štrukturálnych fondov** (Európsky fond regionálneho rozvoja a Európsky sociálny fond) a Kohézneho fondu na riešenie dôsledkov krízy verejného zdravia na národné hospodárstva a spoločnosti.

Strategické financovanie na podporu globálnej pripravenosti

- Európska komisia poskytuje strategické financovanie iniciatív a operácií zameraných na zmiernenie hospodárskych účinkov nákazy koronavírusom a na záchranu životov na celom svete.
- **Komisia zmobilizovala na podporu globálnej pripravenosti, prevencie a zamedzenia šírenia vírusu v Európe a mimo nej viac ako 400 mil. EUR.** Európska únia bude časťou tejto sumy podporovať Svetovú zdravotnícku organizáciu (WHO), a to najmä globálny plán pripravenosti a reakcie.¹⁴

Opatrenia Európskej centrálnej banky a Európskej investičnej banky

- Rada guvernérov Európskej centrálnej banky oznámila **nový program núdzového nákupu aktív v dôsledku pandémie s finančnými prostriedkami vo výške 750 miliárd EUR** do konca roka nad rámec 120 miliárd EUR, o ktorých sa rozhodlo 12. marca 2020. Spolu to predstavuje 7,3 % HDP eurozóny. Program je dočasný a určený na riešenie bezprecedentnej situácie, ktorej čelí naša menová únia. Zostane v platnosti až do ukončenia krízovej fázy.
- Skupina Európskej investičnej banky navrhla plán na mobilizáciu finančných prostriedkov vo výške až 40 miliárd EUR. Pôjde o preklenovacie úvery, úverové prázdniny a iné opatrenia určené na zmiernenie obmedzení likvidity a prevádzkového kapitálu malých a stredných podnikov a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou. Skupina Európskej investičnej banky, vrátane Európskeho investičného fondu, ktorý sa špecializuje na podporu malých a stredných podnikov, bude pracovať prostredníctvom finančných sprostredkovateľov v členských štátoch a v partnerstve s národnými podpornými bankami.
- Navrhovaný finančný balík pozostáva z osobitných systémov záruk pre banky na základe existujúcich programov okamžitého zavedenia s mobilizáciou finančných prostriedkov vo výške až 20 miliárd EUR; osobitných liniek likvidity pre banky na zabezpečenie dodatočnej podpory na prevádzkový kapitál pre malé a stredné podniky a spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou vo výške 10 miliárd EUR; osobitných programov nákupu cenných papierov krytých aktívami, ktoré bankám umožnia prenášať riziko na portfóliá úverov pre malé a stredné podniky, s mobilizáciou podpory vo výške ďalších 10 miliárd EUR.¹⁵

¹⁴ EURÓPSKA KOMISIA. *Opatrenia v reakcii na koronavírus – Hospodárstvo*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/economy_sk>.

¹⁵ Tamže.

Oblasť bankovníctva

- Európska komisia prijala dňa 28.4.2020 balík opatrení v oblasti bankovníctva, aby tak uľahčila poskytovanie úverov domácnostiam a podnikom v celej Európskej únii. Cieľom tohto balíka je zabezpečiť, aby banky mohli naďalej požičiavať peniaze na podporu hospodárstva a pomáhať pri zmiernení závažného hospodárskeho vplyvu spôsobeného koronavírusom. Balík zahŕňa výkladové oznámenie o účtovných a prudenciálnych rámcoch EÚ, ako aj ciele zmeny bankových pravidiel EÚ s rýchlym efektom.
- EK navrhla niekoľko cielených zmien bankových prudenciálnych pravidiel EÚ s rýchlym efektom (nariadenie o kapitálových požiadavkách) v záujme maximalizovania schopnosti bánk poskytovať úvery a absorbovať straty súvisiace s koronavírusom. EK navrhuje prijať výnimočné dočasné opatrenia na zmiernenie bezprostredného dosahu vývoja súvisiaceho s koronavírusom, a to úpravou harmonogramu uplatňovania medzinárodných účtovných štandardov na kapitál bánk, zvýhodňovaním verejných záruk poskytnutých počas tejto krízy, odložením dátumu uplatňovania vankúša ukazovateľa finančnej páky a úpravou spôsobu vylúčenia určitých expozícií z výpočtu ukazovateľa finančnej páky. Komisia takisto navrhuje začať skôr s uplatňovaním viacerých dohodnutých opatrení, ktoré podnietia banky k financovaniu zamestnancov, malých a stredných podnikov a projektov v oblasti infraštruktúry.
- Komisia bude spolupracovať s európskym finančným sektorom s cieľom preskúmať, aké osvedčené postupy by mohli ešte viac podporiť občanov a podniky. Reakcia EÚ na túto krízu musí byť koordinovaná, aby sa medzi štátmi zabránilo roztrieštenosti a zabezpečili sa rovnaké podmienky.¹⁶

¹⁶ EURÓPSKA KOMISIA. *Opatrenia v reakcii na koronavírus: Komisia prijíma balík opatrení v oblasti bankovníctva s cieľom uľahčiť poskytovanie úverov domácnostiam a podnikom v EÚ*. [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_20_740>.

3. Příklady opatření z vybraných členských států EÚ

3.1 Česká republika

Dátum prvého výskytu ochorenia COVID-19	Celkový počet prípadov ochorenia COVID-19 (k 14.5.2020)	Počet prípadov na 1 mil. obyvateľov (k 14.05.2020)	Začiatok zavádzania protipandemických opatrení	Začiatok uvoľňovania protipandemických opatrení (počet etáp)
29. februára 2020	8 351	780	13. marca 2020	20. apríla 2020 (5 etáp) – <i>aktuálne sa realizuje 4. fáza, ktorá začala 11. mája 2020</i>

Plán pre uvoľňovanie opatrení proti šíreniu epidémie tzv. „exit stratégia“

Ministerstvo zdravotníctva spoločne s Ministerstvom priemyslu a obchodu, Ministerstvom školstva, mládeže a telovýchovy a Ministerstvom práce a sociálnych vecí pripravilo plán postupného uvoľňovania opatrení, ktorý bude ďalej upravovaný podľa vývoja epidemiologickej situácie.

Priebeh uvoľňovania má päť fáz, prvá fáza začala 20. apríla 2020. Aktuálne sa uvoľňovanie opatrení nachádza vo štvrtéj fáze, ktorá začala 11. mája 2020. Uvoľňovanie v tejto fáze sa týka:

- nákupných stredísk (okrem stravovacích zariadení)
- holičstiev a kaderníctiev, pedikúr, manikúr, solárií, kozmetických, masérskych, regeneračných alebo rekondičných služieb,
- múzeí, galérií a výstavných siení,
- skanzenov, hradov, zámkov,
- divadelných predstavení, kín a iných kultúrnych podujatí do 100 osôb,
- svadieb a bohoslužieb do 100 osôb.

Piata fáza uvoľňovania by mala začať 25. mája 2020 a bude sa týkať otvorenia všetkých prevádzok, ktoré boli doposiaľ zatvorené, zároveň sa povolí pohyb ľudí vo vonkajších priestoroch bez použitia ochranných prostriedkov dýchacích ciest za určitých podmienok.

Zhrnutie predchádzajúcich sociálno-ekonomických opatrení v Českej republike

- Program zamestnanosti *Antivirus (Kurzarbeit¹⁷)*, ktorého cieľom je kompenzovať mzdové náklady, rovnako ako náhrady mzdy.
- Odpustenie minimálnych odvodov SZČO.
- Úverové programy COVID a COVID2 pre podnikateľov a firmy.
- Predĺženie vyplácania ošetrovného po celú dobu trvania mimoriadnych opatrení.
- Zvýšenie vekovej hranice detí na poberanie ošetrovného (13 rokov).
- Plošne odpustenie pokút za oneskorené podanie daňového priznania z príjmu fyzických a právnických osôb a úroky z omeškania až do 1. júla 2020.
- Odpustenie júrovej platby preddavku na daň z príjmu fyzických a právnických osôb.
- Zavedený má byť aj inštitút spätného odpočtu daňovej straty pri dani z príjmu fyzických aj právnických osôb.

Aktualizácia sociálno-ekonomických opatrení

Podpora ekonomiky prostredníctvom „dočasného zoštatnenia“ niektorých podnikov v ČR a Národná ekonomická rada vlády ČR (NERV)¹⁸

- Ministerka financií ČR Alena Schillerová navrhla možnosť pomoci niektorým podnikom v ČR **prostredníctvom kapitálového vstupu štátu**, teda akési dočasné zoštatnenie. Vláda prevezme určité percento akcií a predá ich späť, ak sa podnik znovu postaví na nohy, prípadne by ich podnik splácal postupne na základe dohodnutého splátkového kalendára.
- Formou pomoci by mohlo byť aj poskytnutie záruky na úver. V kriticknej situácii sa nachádzajú **letecké spoločnosti**: České aerolínie (ČSA) a Smartwings. Kapitálový vstup štátu podporuje aj nedávno schválená Národná ekonomická rada vlády ČR.¹⁹
- Dočasný vstup štátu do kolabujúcich podnikov je považovaný za krajné a najextrémnejšie opatrenie na záchranu v čase akútnej krízy. Historicky sú s ním spojené dobré skúsenosti. Formu pomoci prostredníctvom dočasného kapitálového vstupu štátu do leteckých spoločností ČSA a Smartwings podporuje aj Národná ekonomická rada vlády ČR (NERV)¹⁹, zriadená pri Ústrednom krízovom štábe Úrady vlády ČR dňa 9.4.2020.

¹⁷ Termín, ktorý sa používa pre dohodu medzi zamestnancami, zamestnávateľom a štátom. Zamestnancom sa skráti pracovný čas a ušlý príjem im doplatí štát. Zamestnávateľ sa zaviazal, že nikoho neprepustí. Kurzarbeit fungoval v niekoľkých európskych krajinách počas ekonomickej krízy v roku 2009.

¹⁸ WEISS, P. *Podpora ekonomiky prostredníctvom „dočasného zoštatnenia“ niektorých podnikov v ČR a Národná ekonomická rada vlády ČR (NERV)*. Kombinovaný list TIC zo dňa 17. 04. 2020.

¹⁹ Ide o 16-členný poradenský tím ekonómov, bankárov, analytikov a zástupcov veľkých firiem. Úlohou NERV je vyhľadávanie možných problémov vo fungovaní ekonomiky a odporúčania pri príprave strategických hospodárskych dokumentov vlády. Rada by mala vyhodnotiť prijaté opatrenia kvôli šíreniu koronavírusu a navrhnúť ďalšie, súvisiace s prípravou štátneho rozpočtu na r.2021

Štátna pomoc väčším firmám v ČR (úverové programy pre firmy a podnikateľov)²⁰

- ČR pripravuje finančnú pomoc na krytie prevádzkových nákladov aj pre väčšie firmy nad 250 zamestnancov. Namiesto priamej finančnej pomoci štát poskytne podporu formou štátnych záruk.
- Záručný **program Českomoravskej záručnej a rozvojovej banky „Covid III“** pre firmy **do 500 zamestnancov** má vygenerovať úvery vo výške 500-600 mld. CZK (18-20 mld. EUR).²¹ Firmy získajú záruky až do výšky 90 %.
- Ďalší záručný program exportnej poisťovne EGAP pod názvom „Záruka Covid plus“ poskytne **záruky** do výšky 200 mld. CZK (7 mld. EUR) firmám **s 250 a viac** zamestnancami. V tomto prípade musí ísť o exportéra alebo dodávateľa exportéra.
- Program Covid III bol už schválený Poslaneckou snemovňou ČR. Vláda na program vyčlení **150 mld. CZK (5,5 mld. EUR)**, čo by malo vygenerovať úvery vo výške 500 až 600 mld. CZK (18-20 mld. EUR). Firmy do 250 zamestnancov dostanú na úvery štátne záruky až 90 %, firmy do 500 zamestnancov 80%. (Doteraz bol limit len do 250 zamestnancov). Záruky bude poskytovať Českomoravská záručná a rozvojová banka, administrovať ich budú komerčné banky. Komerčné banky pomôžu zaistiť, aby klienti boli bonitní. Ponesú portfóliové riziko – štát im pri nesplácaní pokryje maximálne 30 % zo sumy požičanej v rámci programu. Presné limity na výšku úverov nie sú ešte stanovené; malo by sa počítať s úvermi do 50 mil. CZK (1,8 mil. EUR). Tento nástroj pomôže malým a stredným firmám pri prevádzkovom financovaní, ktoré dnes potrebujú najviac, teda pri úhradách nájomného, elektriny, platieb dodávateľom. Covid III bude slúžiť aj podnikateľom z Prahy, ktorí na predchádzajúce programy nemali nárok kvôli pravidlám európskym štrukturálnych fondov, odkiaľ peniaze pochádzali.
- Ďalším programom pre najväčšie spoločnosti bude **program Záruka Covid plus**, realizovaný štátnou poisťovacou spoločnosťou EGAP. EGAP bude poskytovať až 80 % záruky **na úvery do 2 mld. CZK (73,5 mil. EUR)**, celkom až za 200 mld. CZK (7 mld. EUR). **Úver nesmie presiahnuť 25 % obrátu firmy za rok 2019.** Žiadať môžu firmy **s 250 zamestnancami a viac**. Program je obmedzený na exportérov – na obrate danej firmy sa export musí podieľať aspoň jednou pätinou, alebo ide o subdodávateľov ďalších exportérov. Určité odvetvia záruky nedostanú. Ide o ubytovanie, pozemnú, vodnú, leteckú dopravu, cestovné kancelárie, herne alebo kasína.

²⁰ WEISS, P. Štátna pomoc väčším firmám v ČR. Kombinovaný list TIC zo dňa 28. 04. 2020.

²¹ Prepočty meny sú podľa kalkulačky NBS k 12.5.2020 dostupnej na: <https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/kalkulacka>.

Podpora investícií

- Firmy, ktoré realizujú stavby vodnej dopravnej infraštruktúry, budú mať **predĺžené zmluvné lehoty** na plnenie zákaziek. K podpore investícií budú využité aj existujúce programy ako napr. Program The Country For Future.²²

Jednorazová pomoc pre SZČO

- Samostatne zárobkovo činné osoby môžu požiadať o **jednorazovú finančnú pomoc vo výške 25 000 CZK (cca 920 EUR)**. Pomoc dostanú SZČO bez ohľadu na výšku príjmov, ale netýka sa to všetkých podnikateľov. O príspevok môžu požiadať osoby, ktoré túto činnosť vykonávajú ako hlavnú, ale aj osoby, ktoré ju vykonávajú ako vedľajšiu činnosť. Výnimkou je situácia, keď je táto osoba v dôsledku výkonu tejto činnosti účastníkom nemocenského poistenia ako zamestnanec.²³

Osobitná podpora pre poľnohospodárov, potravinárov a lesníkov

- Poľnohospodári, lesníci a potravinári majú povolené odloženie splátok komerčných úverov, ktoré poskytuje Podporný a garančný roľnícky a lesnícky fond. Ďalej im bude poskytnutá **podpora na prevádzku**, pričom sa využijú sa aj prostriedky z európskych fondov.²⁴

3.2 Maďarsko

Dátum prvého výskytu ochorenia COVID-19	Celkový počet prípadov ochorenia COVID-19 (k 14.5.2020)	Počet prípadov na 1 mil. obyvateľov (k 14.05.2020)	Začiatok zavádzania protipandemických opatrení	Začiatok uvoľňovania protipandemických opatrení
3. marca 2020	3 380	350	16. marca 2020	4. mája 2020

Plán pre uvoľňovanie opatrení proti šíreniu epidémie tzv. „exit stratégia“

Dňa 30. apríla 2020 predstavila vláda 1. fázu zmiernovania opatrení. Od 4. mája 2020 (s výnimkou celého okresu Pešť) sa obmedzenie voľného pohybu ruší a nastáva postupné

²² SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. *Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>>.

²³ FS ČR. *Základní informace k možnosti získání kompenzačního bonusu*. [online]. [cit. 2020-04-27]. Dostupné na: <https://www.financisprava.cz/cs/financi-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav/kompenzace-osvc/Zakladni_informace>.

²⁴ SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. *Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>>.

uvoľňovanie opatrení. Starostovia môžu sprísniť miestny zákaz vychádzania počas predĺžených víkendov.

Kroky, ktoré boli zatiaľ oznámené v oblasti uvoľňovania opatrení:

- otvorenie terás, zoologických záhrad, skanzenov, vonkajších verejných kúpalísk, pláží, verejných parkov,
- uzatváranie manželstiev, náboženské udalosti a pohreby za dodržiavania hygienických opatrení,
- na základe rozhodnutia rektorov sa môžu otvárať vysoké školy a univerzity,²⁵
- obchody do 400 m²,
- prevádzky (kaviarne, cukrárne, reštaurácie, hostince len s vonkajšou terasou),
- športové podujatia bez divákov.

Zhrnutie predchádzajúcich sociálno-ekonomických opatrení v Maďarsku²⁶

- 5. apríla 2020 vyhlásila maďarská vláda zavedenia **dvoch fondov na zmiernenie dopadov koronavírusu**:
 - Fond hospodárskej obnovy na oživenie hospodárstva a podporu práce v hodnote 1,3 mld. HUF (3,7 mil. EUR). Fond je financovaný z už existujúcich rozpočtových kapitol.
 - Fond na prevenciu epidémie vo výške 378 mld. HUF (1 mld. EUR).
- **Zavedenie moratória na úvery** pre fyzické a právnické osoby do 31. decembra 2020.
- Postupy v konaní pred daňovým úradom sa pozastavia s výnimkou pokút uložených na základe porušenia epidemiologických opatrení.
- **Zavedenie náhrady ušlej mzdy zamestnancom po dobu troch mesiacov.**
- Zavedenie výnimky zo zákonníka práce na úpravu pracovného fondu na maximálne 24 mesiacov.
- Zavedenie tzv. „Kurzarbeit“ **po dobu troch mesiacov**, výpadok príjmu sa zaviazal nahradiť štát. Výška príspevku štátu nesmie presiahnuť 70 % mzdy zamestnanca.
- Zavedenie **povinnej dane pre finančné inštitúcie vo výške 0,19 % z daňového základu** počas stavu núdze.
- Zavedenie **povinnej dane v maloobchodnom sektore**. Výška dane sa určuje vo vzťahu k čistému ročnému obratu.

²⁵ Pre bližšie informácie ohľadom harmonogramu otvárania škôl a iných vzdelávacích inštitúcií pozri PETRANSKÁ ROLKOVÁ, N. *Harmonogram znovuotvárania vzdelávacích inštitúcií a súvisiace opatrenia ako súčasť uvoľňovania reštrikcií vynútených pandemiou COVID-19*. 06/2020. Edícia: Porovnávací analýzy. Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR. Dostupné na vnútornej sieti Kancelárie NR SR na: <http://knrsr/KNRSR/OdborPARLINST/odborAnalyz/Materialy/Forms/Tematic%20materily%20k%20politikm%20E.aspx>.

²⁶ Interná databáza ECPRD. *ECPRD Request no. 4376 - Measures related to COVID-19*. [online]. 22.04.2020. [cit. 2020-04-30]. Dostupné na: <<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/520457>>.

Aktualizácia sociálno-ekonomických opatrení

Vláda predstavila **druhú fázu akčného plánu ochrany hospodárstva**, ktorá sa zameriava na päť hlavných oblastí:

- udržanie pracovných miest,
- vytváranie pracovných miest,
- posilnenie prioritných sektorov,
- pomoc firmám,
- ochrana rodín a dôchodcov.

Celková hodnota finančných prostriedkov, ktoré sú k dispozícii v rámci uvedeného balíka je 18-20 % HDP.²⁷

- Fondy kolektívneho investovania a penzijné fondy majú nárok na **úvery zo štátnej pokladnice** s päťročnou lehotou splácania.²⁸
- 22. apríla 2020 zaviedla vláda Maďarska ďalšie **úľavy v daňovej oblasti**. Daňová úľava špecializujúca sa na tzv. „núdzové situácie“ sa vzťahuje na všetky typy daní fyzických i právnických osôb. Súkromné osoby i podniky majú nárok na využitie 12-mesačnej splátky, resp. 6-mesačný odklad splatenia daní bez príplatkov.
- V rámci uvedeného vládneho nariadenia sa od 1. júla 2020 **znižuje** sadzba dane zo sociálnych príspevkov o dva percentuálne body, z pôvodných 17,5 % na 15,5 %. Od 1. januára 2021 sa tiež znižuje sadzba dane pre malé podniky z 12 % na 11 %.²⁹

3.3 Poľsko

Dátum prvého výskytu ochorenia COVID-19	Celkový počet prípadov ochorenia COVID-19 (k 14.5.2020)	Počet prípadov na 1 mil. obyvateľov (k 14.05.2020)	Začiatok zavádzania protipandemických opatrení	Začiatok uvoľňovania protipandemických opatrení (počet etáp)
3. marca 2020	17 615	465	10. marca 2020	20. apríla 2020 (4 etapy)

²⁷ TÁJÉKOZTATÓ OLDAL A KORONAVÍRUSRÓL. *A gazdaságvédelmi akcióterv második fázis öt fő területre koncentrál.* [online]. 29. 04. 2020. [cit. 2020-04-30]. Dostupné na: <https://koronavirus.gov.hu/cikkek/gazdasagvedelmi-akcioterv-masodik-fazis-ot-fo-terulet-re-koncentral>.

²⁸ Interná databáza ECPRD. *ECPRD Request no. 4376 - Measures related to COVID-19.* [online]. 22.04.2020. [cit. 2020-04-30]. Dostupné na: <<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/520457>>.

²⁹ TÁJÉKOZTATÓ OLDAL A KORONAVÍRUSRÓL. *Megjelent az újabb adókönyvitéséről szóló kormányrendelet.* [online]. 04.22.2020. [2020-27-04]. Dostupné na: <<https://koronavirus.gov.hu/cikkek/megjelent-az-ujabb-adokonnyitesekrol-szolo-kormanyrendelet>>.

Plán pre uvoľňovanie opatrení proti šíreniu epidémie tzv. „exit stratégia“

Rozhodnutie o uvoľňovaní opatrení vydáva vláda na základe údajov od ministrov zdravotníctva, vnútra, verejnej správy, hlavného hygienika a vojvodov. Ministerstvo zdravotníctva bude každý týždeň vyhodnocovať zmeny epidemiologickej situácie a prechod k ďalšej fáze uvoľňovania opatrení bude závisieť od:

- nárastu počtu prípadov (vrátane nárastu počtu prípadov závažného priebehu ochorenia),
- voľnej kapacity a zvládania situácie zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti,
- implementácie sanitárnych opatrení zodpovednými subjektami.

Prvá etapa exit stratégie sa začala 20. apríla 2020. V rámci nej je povolené napr. nakupovanie viacerých osôb naraz v jednom obchode, navštevovať lesy a parky, beh a bicyklovanie s dodržiavaním dištančnej vzdialenosti, deti nad 13 rokov môžu vychádzať von bez sprievodu dospelého osoby.

V rámci druhej etapy sa budú otvárať obchody so stavebným materiálom počas víkendov, hotely a ubytovacie zariadenia s obmedzeniami, niektoré kultúrne inštitúcie, ako napr. knižnice, múzeá a galérie.

Tretia etapa by mala zahŕňať otvorenie kaderníctiev a salónov krásy, otvorenie obchodov v nákupných centrách s obmedzeniami, otvorenie niektorých gastronomických prevádzok s obmedzeniami, zahájenie vonkajších športových podujatí do 50 účastníkov a otvorenie materských škôl a škôl – tried 1-3 so stanoveným maximálnym počtom žiakov v triedach.

V rámci štvrtej etapy by sa mali otvárať masážne salóny, telocvične a fitness kluby, divadlá a kiná v novom sanitárnom režime.

Zhrnutie predchádzajúcich sociálno-ekonomických opatrení v Poľsku

- Základný balík opatrení predstavuje tzv. „protikrízový štít“ podpísaný prezidentom 1. apríla 2020.
- Vláda v rámci balíka na ochranu pracovných miest vyčlenila **30 mld. PLN** (6,5 mld. EUR).
- Zamestnávateľia majú nárok na finančnú pomoc na ochranu pracovných miest v dvoch prípadoch – v prípade prestoja alebo skrátenia pracovného času.
- V oboch prípadoch sa štát zaviazal hradiť príspevky na sociálne zabezpečenie.
- SZČO majú nárok na jednorazový príspevok v **hodnote 2080 PLN** (cca 455,71 EUR).
- Rodičia, ktorí sú nútení zostať doma s deťmi do 8 rokov z dôvodu zatvorenia škôl, majú nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa.
- Daňovníci sú oslobodení od poplatkov súvisiacich s odložením splatnosti daní.

- Možnosť odkladu splácania úverov o tri mesiace.
- Úrad pre finančný dohľad a Ministerstvo financií vytvorili osobitný regulačný balík v hodnote **70,3 mld. PLN** (takmer 15,6 mld. EUR), ktorý predstavuje špecializované a ciele nástroje pre finančný trh. Špeciálne opatrenia týkajúce sa likvidity v bankovom sektore zaviedla aj Národná banka Poľska.

Aktualizácia sociálno-ekonomických opatrení³⁰

Vláda predstavila ďalšie opatrenia na zabránenie negatívneho dopadu koronavírusu na ekonomiku. Ide o pokračovanie činností obsiahnutých v protikrízovom štíte, ktorý podporuje podnikateľov a zamestnancov. Nový zákon podpísaný prezidentom dňa 17. apríla 2020 rozširuje okruh pomoci predovšetkým pre podnikateľov, ktorí v dôsledku pandémie museli pozastaviť svoje prevádzky.

- Zákon rozširuje okruh podnikateľov, ktorí majú nárok na daňovú úľavu vo **výške 50 % počas troch mesiacov** na príspevky do systému sociálneho zabezpečenia. Podľa novej právnej úpravy majú nárok na tzv. „príspevkovú dovolenku“ aj podniky zamestnávajúce 10 až 49 ľudí. Finančná pomoc sa tiež rozširuje na tie podniky, ktoré vznikli medzi 1. februárom 2020 a 1. aprílom 2020.
- Predlžuje sa poskytovanie finančnej podpory pre podniky v prípade výpadkov z jedného mesiaca na tri mesiace.
- Podľa nového zákona príjem z oslobodenia od povinnosti platiť príspevky nie je príjmom v zmysle ustanovení o dani z príjmu fyzických osôb a ustanovení o dani z príjmu právnických osôb.
- V rámci zlepšenia likvidity autorizovala vláda Poľský rozvojový fond na vydávanie dlhopisov.

3.4 Rakúsko

Dátum prvého výskytu ochorenia COVID-19	Celkový počet prípadov ochorenia COVID-19 (k 14.5.2020)	Počet prípadov na 1 mil. obyvateľov (k 14.05.2020)	Začiatok zavádzania protipandemických opatrení	Začiatok uvoľňovania protipandemických opatrení
24. februára 2020	16 058	1 784	16. marca 2020	1. mája 2020

³⁰ GAZETA PRAWNA. *Tarcza antykryzysowa 2.0. Prezydent podpisał ustawy.* [online].17.4.2020. [2020-04-23]. Dostupné na: <<https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1470138,tarcza-antykryzysowa-2-0-duda-podpisal-ustawe.html>>.

Plán pre uvoľňovanie opatrení proti šíreniu epidémie, tzv. „exit stratégia“

Pod Ministerstvom sociálnych vecí, zdravotnej starostlivosti a ochrany spotrebiteľov bola vytvorená pracovná skupina, ktorá pozostáva z vysokých štátnych úradníkov a zástupcov vedeckej obce a predstavuje poradný orgán vlády o zavádzaní, respektíve uvoľňovaní opatrení proti COVID-19.

Faktory, ovplyvňujúce uvoľňovanie opatrení:

- nárast nových prípadov ochorenia vrátane prípadov, vyžadujúcich intenzívnu starostlivosť;
- zdravotnícke kapacity, vrátane počtu miest na jednotkách intenzívnej starostlivosti.

Všetky kroky v rámci uvoľňovania opatrení musia byť priebežne prehodnocované a musia byť sprevádzané monitorovaním aktuálnej epidemiologickej situácie.

Kroky, ktoré boli zatiaľ oznámené v oblasti uvoľňovania opatrení:

- otvorenie obchodov s plochou do 400 m²
- otvorenie niektorých prevádzok služieb (napr. kaderníctva) od 2. mája 2020,
- otvorenie gastronomických prevádzok, náboženských inštitúcií a múzeí od 15. mája 2020.

Podmienkou uvoľňovania je dodržiavanie prísnych hygienických opatrení – napr. obmedzený počet zákazníkov/návštevníkov, dodržiavanie dištančnej vzdialenosti a pod.

Zhrnutie predchádzajúcich sociálno-ekonomických opatrení v Rakúsku

- Rakúsky parlament prijal **dva balíky opatrení** na boj proti šíreniu ochorenia COVID-19 a na zmiernenie hospodárskych a sociálnych dôsledkov krízy spojené s týmto ochorením. Očakáva sa prijatie ďalších opatrení.
- Celková hodnota balíkov je stanovená na **38 mld. EUR (cca 10% HDP)**.
- 4 mld. EUR je určených na *Kurzarbeit*³¹ a na podporu malých a stredných podnikov.
- 9 mld. EUR je určených na štátne záruky a na pôžičky pre veľké firmy.
- 15 mld. EUR je určených na núdzovú pomoc pre odvetvia, ktoré boli najviac zasiahnuté.
- 10 mld. EUR v podobe odkladov platieb dane.

³¹ Termín, ktorý sa používa pre dohodu medzi zamestnancami, zamestnávateľom a štátom. Zamestnancom sa skráti pracovný čas a ušlý príjem im doplatí štát. Zamestnávateľ sa zaviazal, že nikoho neprepustí. Kurzarbeit fungoval v niekoľkých európskych krajinách počas ekonomickej krízy v roku 2009.

Aktualizácia sociálno-ekonomických opatrení³²

- Rakúska vláda predstavila tzv. „**Koronavírusový fond pomoci**“ (Corona-Hilfs-Fonds) **v celkovom objeme 15 mld. EUR**. Cieľom fondu je zaistiť likviditu postihnutým spoločnostiam pri poklese obratu o aspoň 40 % prostredníctvom prevádzkových dotácií na fixné náklady. V prípade poklesu obratu o 40-60 % majú podniky nárok na dotáciu fixných nákladov vo výške 25 %, pri poklese o 60-80 % vo výške 50 % a pri poklese o 80-100 % na náhradu vo výške až 75 % .
- Spotrebiteľia majú nárok na **odklad platenia úverov na dobu troch mesiacov** v prípade zmlúv uzatvorených medzi 1. aprílom a 30. júnom 2020. Podmienkou je neschopnosť spotrebiteľa splácať úver v dôsledku straty príjmov počas pandémie.
- **Nájomcov bytov**, ktorí v dôsledku dopadu pandémie nie sú schopní platiť nájom **nie je možné vysťahovať**, resp. ukončiť nájomnú zmluvu. Platí pre nájom splatný za kalendárny mesiac apríl až jún 2020. Nedoplatok majú nájomcovia nárok splatiť do konca roka 2020.

3.5 Slovinsko

Dátum prvého výskytu ochorenia COVID-19	Celkový počet prípadov ochorenia COVID-19 (k 14.5.2020)	Počet prípadov na 1 mil. obyvateľov (k 14.05.2020)	Začiatok zavádzania protipandemických opatrení	Začiatok uvoľňovania protipandemických opatrení
3. marca 2020	1 464	704	29. marca 2020	20. apríla 2020

Plán pre uvoľňovanie opatrení proti šíreniu epidémie tzv. „exit stratégia“

Hlavnými kritériami uvoľňovania reštrikčných opatrení je počet nových prípadov. Na prijatie adresnejších opatrení sa pri tom do úvahy berú hlavne počty nakazených s vážnym priebehom, resp. ľudí, ktorí potrebujú nemocničnú starostlivosť.³³

³² SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. *Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>>.

³³ REPUBLICA SLOVENIJA. *Spremenjeno diagnosticiranje za realnejše načrtovanje ukrepov za obvladovanje epidemije*. [online]. 14.3.2020. [2020-05-12]. Dostupné na <https://www.gov.si/novice/2020-03-14-spremenjeno-diagnosticiranje-za-realnejse-nacrtovanje-ukrepov-za-obvladovanje-epidemije/>

Niektoré prvky exit stratégie:

- opätovné poskytovanie lekárskej a stomatologickej služby za dodržiavania prísnych hygienických opatrení. Služby sa poskytujú len osobám, ktoré nevykazujú žiadne klinické príznaky respiračnej infekcie – 9. máj 2020
- otvorenie škôl pre žiakov 9. ročníka. V ten istý deň sa zabezpečí aj organizácia aktivít pre deti s poruchami učenia (od 4. do 8. ročníka). Pre všetkých ostatných žiakov a študentov bude vzdelávanie uskutočnené na diaľku až do odvolania – 25. máj 2020³⁴
- uzavretie manželstva s určitými obmedzeniami – 28. máj 2020
- povoľujú sa technické prehliadky a iné postupy týkajúce sa registrácie motorových vozidiel. – 20. apríl 2020
- návštevy v domovoch dôchodcov povolené po predchádzajúcej dohode – 20. apríl 2020
- otvorenie obchodov do 400m² (s výnimkou obchodov v nákupných centrách), kadernícke a kozmetické salóny a salóny starostlivosti o zvieratá; reštaurácie a hostince (môžu poskytovať služby na terasách a záhradách - vonku); výroba a oprava textilného, obuvníckeho a kožiarskeho tovaru a výroba kľúčov; fotografické služby, kopírovacie služby, hodinárstvo a zlatníctvo – 4. máj 2020
- otvorenie prevádzok aj bez vonkajšej terasy (otváracia doba až do 23:00) – 11. máj 2020
- opätovné spustenie medziregionálnej verejnej dopravy – 11. máj 2020
- otvorenie obchodných centier a národných parkov – 11. máj 2020
- otvorenie škôl pre žiakov 1. - 4. ročníka a materské školy (v triedach môže byť maximálny počet osôb 10 (deväť študentov a učiteľ, osem detí a dvaja pedagógovia atď.).³⁵

Zhrnutie predchádzajúcich sociálno-ekonomických opatrení v Slovinsku³⁶

- Zamestnanci, ktorým bolo z bezpečnostných dôvodov nariadené zostať doma, majú **nárok na príspevok vo výške 80 % priemernej mzdy za posledné tri mesiace** (60 % zaplatené zamestnávateľom, 40 % zaplatené štátom).
- Fyzické a právnické osoby sú oslobodené od platenia preddavkov na daň z príjmu fyzických a právnických osôb.
- Zamestnanci, ktorí boli nútení zostať doma kvôli starostlivosti o deti z dôvodu zatvorenia materských škôl a škôl alebo z dôvodu, že nie je možné zabezpečiť starostlivosť o deti, alebo z iných objektívnych dôvodov, alebo z dôvodu nemožnosti

³⁴ Pre bližšie informácie ohľadom harmonogramu otvárania škôl a iných vzdelávacích inštitúcií pozri PETRANSKÁ ROLKOVÁ, N. *Harmonogram znovuotvárania vzdelávacích inštitúcií a súvisiace opatrenia ako súčasť uvoľňovania reštrikcií vynútených pandemiou COVID-19*. 06/2020. Edícia: Porovnávací analýzy. Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR. Dostupné na vnútornej sieti Kancelárie NR SR na: <http://knrsr/KNRSR/OdborPARLINST/odborAnalyz/Materialy/Forms/Tematic%20materily%20k%20politikm%20E.aspx>.

³⁵ REPUBLICA SLOVENIJA. *Koronavirus: Vladni ukrepi za zaježitev širjenja*. [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné na: <https://www.gov.si teme/koronavirus/koronavirus-ukrepi-za-zaježitev-sirjenja/>

³⁶ Interná databáza ECPRD. *ECPRD Request no. 4376 - Measures related to COVID-19*. [online]. 22.04.2020. [cit. 2020-04-30]. Dostupné na: < <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/520457>>.

dochádzania do práce z dôvodu odstavenia verejnej dopravy alebo z dôvodu zatvorenia štátnych hraníc majú nárok na 80 % mesačného platu.

- Fyzické aj právnické osoby majú nárok na **odklad splatenia úverov na 12 mesiacov**.
- Výplata **jednorazového solidárneho príspevku v apríli dôchodcom**, ktorých dôchodky sú nižšie ako 700 EUR.
- Do konca epidémie sa **výška rodinného príspevku zvyšuje o 100 EUR** pre rodinu s tromi deťmi a o 200 EUR pre rodinu so štyrmi a viac deťmi.
- Možnosť odloženej platby príspevkov na sociálne zabezpečenie za apríl, máj a jún 2020 o dva roky. Odložené príspevky sa musia zaplatiť najneskôr do 31. marca 2022.

Aktualizácia sociálno-ekonomických opatrení

Na zasadnutí vlády dňa 21. apríla 2020 boli predstavené dve novely zákonov na zmiernenie negatívnych dopadov koronavírusu: návrh zákona, ktorým sa určujú intervenčné opatrenia na zvládnutie pandémie COVID-19 a návrh zákona o poskytovaní dodatočnej likvidity pre ekonomiku na zmiernenie následkov pandémie COVID-19 alebo tzv. „druhý protikorónový balík“. Cieľom navrhovaných noviel je **poskytnutie výhodných úverov na účely likvidity**, a teda príspevanie k hospodárskej stabilite krajiny, predchádzanie závažným ekonomickým škodám, zachovanie pracovných miest v spoločnostiach, zabezpečenie dostatočnej strednodobej likvidity v bankovom systéme a optimalizácia využívania tesného fiškálneho priestoru v rozpočte Slovenskej republiky.³⁷

4. Doplnujúce informácie z ďalších krajín

4.1. Belgicko

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení

V Belgicku boli prijaté dva balíky opatrení. Prvý balík bol prijatý 6. marca 2020 federálnou vládou a zahŕňal nasledovné opatrenia:

- dočasná podpora v nezamestnanosti z dôvodu *vis maior*;
- dočasná podpora v nezamestnanosti z ekonomických dôvodov;
- odklad platieb DPH pre spoločnosti;
- odklad platieb sociálnych príspevkov pre zamestnávateľov a SZČO;
- odklad platieb zálohových daní;
- odklad platby dane;
- zníženie zálohových daní pre SZČO;
- SZČO môžu požiadať o náhradu príjmu;

³⁷ GOVERNMENT OF SLOVENIA. *The Government rounds off and completes the financial cushion for the duration of the epidemic and provides liquidity to the Slovenian economy.* [online]. 21.4.2020. [2020-27-04]. Dostupné na: <https://www.gov.si/en/news/2020-04-21-the-government-rounds-off-and-completes-the-financial-cushion-for-the-duration-of-the-epidemic-and-provides-liquidity-to-the-slovenian-economy/>

- flexibilita pri vykonávaní verejnej zákazky.

Druhý balík bol prijatý 20. marca 2020 a zahŕňal nasledovné opatrenia:

- podpora kúpnej sily zamestnancov (dočasná podpora v nezamestnanosti priznaná automaticky; automatický odklad platby dane z príjmu);
- rozšírenie opatrení pre SZČO, MSP, spoločnosti v ťažkostiach a tie, ktoré museli svoju prevádzku zatvoriť;
- osobitné opatrenia na podporu špecifických odvetví (hotely, reštaurácie, kaviarne, cestovný ruch, sektor spoločenských podujatí, poľnohospodárstvo, potravinárske spoločnosti);
- balík špecifikoval opatrenia zavedené pre SZČO.³⁸

Ďalšie opatrenia³⁹

- Zamestnávateľ má nárok na **dočasné pozastavenie pracovnej zmluvy**, jednak z dôvodu zásahu tzv. "vyššej moci" alebo z ekonomických dôvodov. Zásah vyššej moci predstavuje udalosť, kedy je zamestnávateľ nútený bez ohľadu na vôľu zúčastnených strán z objektívnych dôvodov pozastaviť pracovnú zmluvu, napr. z dôvodu karanténnych opatrení. Po dobu pozastavenia pracovnej zmluvy má zamestnanec nárok na kompenzáciu ušlej mzdy. Zamestnanci v odvetví poľnohospodárstva, záhradníctva a lesníctva majú podľa nových pravidiel tiež možnosť flexibilne využiť dočasnú nezamestnanosť, pričom okrem kompenzácie ušlej mzdy majú tiež nárok na dočasnú dávku v nezamestnanosti.⁴⁰
- Federálna vláda uzavrela dohodu s finančným sektorom a Národnou bankou Belgicka, ktorá umožní odloženie splácania úverov. Ľudia, ktorí majú hypotéku a finančné ťažkosti z dôvodu pandémie koronavírusu, môžu požiadať o odloženie splácania hypotéky až do 30. septembra 2020. Odložiť splátky a pôžičky môžu tiež spoločnosti a SZČO.
- Tie spoločnosti, ktoré boli pred 18. aprílom 2020 v dobrom stave a v súčasnosti majú finančné problémy v dôsledku pandémie sú chránené pred prehlásením o úpadku, bankrotom a súdnou likvidáciou.

4.2 Fínsko

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení

- Celkový finančný rozsah opatrení dosahuje približne 15 mld. EUR.
- Štát je pripravený v roku 2020 dotovať fungovanie fondov v nezamestnanosti sumou 20 mil. EUR.

³⁸ CZ CHAMBER OF DEPUTIES – EP EGOV UNIT. COVID-19 - ECONOMIC MEASURES. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na:

<<https://docs.google.com/document/d/1CNbei8Au3DZ2AtwmwMFfLC8POcETF3l1kq2all6RaJw/edit>>.

³⁹ SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. *Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>>.

⁴⁰ Tamtiež.

- Finančné granty na podporu malých a stredných podnikov.
- Odklad platieb daní, ale aj sociálnych príspevkov a za určitých podmienok nájomného, elektriny, atď.
- Nárok na príspevok v nezamestnanosti, aj keď sa pracovný pomer ukončí dohodou.
- Podnikatelia majú dočasne povolené čerpanie dávok v nezamestnanosti.

Ďalšie opatrenia⁴¹

- Fínska vláda oznámila **balík fiškálnych a kvázi fiškálnych diskrečných opatrení** vo výške asi 8 % HDP, okrem odhadovaných automatických stabilizátorov vo výške asi 4,0 až 5,0 % HDP. Krátkodobé opatrenia financovania a likvidity pridajú ďalších 2,5 % HDP a regulačné zmeny zvýšia súkromné pôžičky vo Fínsku až o 13,5 % HDP. Celkovo by opatrenia mohli predstavovať impulz takmer 30 % HDP.
- Medzi kľúčové diskrečné opatrenia v oblasti daní a výdavkov (približne 2,5 % HDP) patria ďalšie výdavky na:
 - zdravotníctvo a testovanie, ochrana a lekárske vybavenie, verejná bezpečnosť a hraničné kontroly a výskum koronavírusu, najmä vývoj metód na rýchlu diagnostiku a prípravu vakcíny (1 mld. EUR);
 - nižšie príspevky na dôchodok do konca roku 2020 (1,05 mld. EUR);
 - granty pre MSP a samostatne zárobkovo činné osoby (650 mil. EUR); a
 - rozšírené rodičovské príspevky, sociálne zabezpečenie a poistenie v nezamestnanosti (3 mld. EUR).
- Očakáva sa, že automatické stabilizátory zvýšia okrem diskrečných opatrení aj fiškálny deficit o približne 4 až 5 % HDP. Očakáva sa, že odklad platby daní a dôchodkov o tri mesiace prinesie ďalšie krátkodobé oslobodenie vo výške 2 % HDP (4,5 mld. EUR).

4.3 Francúzsko

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení

- odklad platieb sociálnych príspevkov alebo daní a za určitých podmienok nájomného, elektriny, atď.;
- možnosť odpustenia daní pre niektoré spoločnosti;
- grant v hodnote 1500 EUR pre veľmi malé spoločnosti v niektorých odvetviach;
- záruky za pôžičky pre spoločnosti (300 mld. EUR);
- zovšeobecnenie čiastočnej kompenzácie v nezamestnanosti (v tejto fáze 1 mld. EUR).

⁴¹ INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Policy Tracker – Finland*. [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné na: <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#F>

Ďalšie opatrenia⁴²

- Úrady oznámili zvýšenie fiškálneho balíka určeného na riešenie krízy na 110 miliárd EUR (takmer 5% HDP vrátane opatrení na zabezpečenie likvidity) z pôvodných 45 mld. EUR zahrnutých do opravného rozpočtu, ktorý bol zavedený v marci.
- Nový návrh opravného zákona o rozpočte bol zavedený 16. apríla 2020. Tým sa zvyšuje súčasný balík záruk za bankové úvery a systémy zaistenia úveru vo výške 315 mld. EUR (takmer 14% HDP). Medzi kľúčové opatrenia okamžitej fiškálnej podpory patrí:
 - podpora likvidity prostredníctvom odkladov platieb sociálneho zabezpečenia a daní pre spoločnosti a zrýchlené vrátenie daňových kreditov;
 - podpora miezd pracovníkov v rámci systému zníženej pracovnej doby;
 - priama finančná podpora postihnutých mikropodnikov, slobodných povolání a nezávislých pracovníkov;
 - odklad splátok nájomného a poplatkov za služby pre postihnuté mikropodniky a MSP;
 - dodatočné pridelenie na kapitálové investície alebo znárodnenie spoločností v ťažkostiach;
 - uľahčovanie poskytovania mimoriadnych prémie oslobodených od príspevkov na sociálne zabezpečenie.

4.4 Holandsko

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení

- Príspevok na náhradu príjmu pri poklese obratu najmenej o 20 %.
- Dodatočná nenávratná náhrada príjmu pre SZČO do 1 500 EUR po dobu troch mesiacov.
- Jednorazová kompenzácia vo výške 4 000 EUR pre podnikateľov vo vybraných odvetviach (napr. reštaurácie, športoviská, atď.).
- Podniky dotknuté pandemiou majú možnosť požiadať o odklad platenia dane.
- Podniky, ktoré majú problémy so získaním bankových pôžičiek a bankových záruk, môžu využiť program záručného financovania podnikania.

Ďalšie opatrenia

Holandská vláda predstavila a schválila nasledovné opatrenia, ich implementácia začne v najbližších dňoch.

- **Úvery pre start-upy a rozširujúce sa podniky:** start-upy a rozširujúce sa podniky mali nárok na zvýhodnené pôžičky od konca apríla. Žiadosti mohli podávať na úradoch pre regionálny rozvoj.

⁴² INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Policy responses to COVID-19 – France*. [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné na: <<https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#F>>.

- **Poistenie úverov pre dodávateľov:** Vláda ponúkne poistenie dodávateľských úverov spoločnostiam, ktoré dodávajú tovar malým a stredným podnikom, s cieľom zabezpečiť nepretržitý obchod.
- **Odškodnenie za stratu pre hortikultúry:** záhradníctva (potravinárske i okrasné) a poľnohospodári obrábajúci technické zemiaky majú nárok na náhradu časti straty z obratu.
- **Podpora sezónnej práce:** osobitná schéma na podporu spoločností, ktoré sú najviac závislé na sezónnych pracovníkoch sa pripravuje.
- **Podpora pracovníkov v rámci pružného pracovného času (tzv. flex-workers):** pracovníci v rámci pružného pracovného času prepustení po 1. marci 2020 v dôsledku pandémie COVID-19, ktorí si nemôžu nárokovať dávky budú kompenzovaní. Vláda, Agentúra pre poistenie zamestnancov a Združenie holandských samospráv vypracujú v najbližších dňoch podmienky.⁴³

4.5 Chorvátsko

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení

- V snahe udržať pracovné miesta bola zavedená minimálna mzda platená štátom pre všetkých postihnutých pandemiou ako stimul pre tých, ktorí by mohli prísť o prácu. Čistá minimálna mzda bola zvýšená z 3 250 HRK na 4 000 HRK (525 EUR)
- Čiastočné alebo úplné oslobodenie niektorých podnikov od daní za apríl, máj a jún 2020.
- Opatrenie na udržanie **stálych sezónnych pracovníkov** sa predĺžilo o šesť mesiacov.
- Opatrenia zahŕňajú aj osobitné pôžičky COVID-19 na **projekty financované z fondov EÚ** s cieľom zabezpečiť pracovný kapitál pre malé a stredné podniky

Ďalšie opatrenia

- Časť finančných prostriedkov EÚ bola prerozdelená na mikroúvery, zaviedla sa nová úverová linka sprevádzaná opatreniami na uľahčenie rýchlejšieho vyplácania úverov s nižšími úrokovými mierami a väčšími čiastočnými zárukami na riziko.
- Vláda pristúpila k nákupom nepredaných zásob hotových výrobkov v poľnohospodárstve, potravinárskom priemysle, zdravotníckom zariadení a podobného strategického tovaru.⁴⁴

4.6 Írsko

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení

- Dočasná mzdová subvencia vo výške 70 %, ktorej maximálna týždenná výška predstavuje 410 EUR bez dane.

⁴³ GOVERNMENT OF THE NETHERLANDS. *The coronavirus and your company: government measures to help businesses*. [online]. [2020-04-24]. Dostupné na: <<https://business.gov.nl/the-coronavirus-and-your-company/>>.

⁴⁴ INTERNATIONAL MONETARY FUN. *Policy responses to COVID-19 – Croatia*. [online]. [2020-04-24]. Dostupné na: <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#C>.

- Zvýšenie dávky v nezamestnanosti z 203 EUR na 350 EUR týždenne.
- Zvýšenie nemocenskej dávky z 203 EUR na 350 EUR týždenne.
- SZČO majú taktiež nárok na dávku v nezamestnanosti vo výške 350 EUR týždenne.
- Sadzba nemocenskej dávky sa zvýšila z 203 EUR na 305 EUR týždenne počas maximálne 2 týždňov lekárske vyžadovanej samostatnej izolácie alebo na celé trvanie neprítomnosti v práci po potvrdení diagnózy ochorenia COVID-19.

Ďalšie opatrenia⁴⁵

Vláda predstavila ďalšie opatrenia na pomoc malým a stredným podnikom:

- vrátenie daní pre najviac bezprostredne postihnuté podniky (najmä v maloobchode, pohostinstve, atď.) do konca mája,
- uplatňovanie úrokov z omeškania je pozastavené v prípade DPH za január a február,
- vymáhanie dlhov je pozastavené až do ďalšieho oznámenia,
- revízia sadzieb RCT (príslušná zmluvná daň), ktorá sa mala uskutočniť v marci 2020, sa pozastavuje.

4.7 Malta

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení

- Kompenzácia ušlej mzdy od štátu vo výške **800 EUR mesačne** (minimálna mzda).
- SZČO, ktorých činnosť bola v dôsledku vládnych nariadení pozastavená, majú nárok na štátnu kompenzáciu vo výške **800 EUR mesačne**.
- Osobitná dávka v nezamestnanosti vo výške **166,15 EUR na týždeň** (plný úväzok), resp. 103,85 EUR na týždeň (polovičný úväzok).
- Priama platba vo výške **166,15 EUR týždenne pre zdravotne postihnuté osoby** (plný úväzok), resp. 103,85 EUR týždenne (čiastočný úväzok).
- **Jednorazový príspevok od štátu v hodnote 350 EUR** na kompenzáciu ušlej mzdy z dôvodu nariadení 14-dňovej karantény.
- Dotácie na zabezpečenie práce na diaľku.
- Štátne dotácie na nájom pre osoby, ktoré prišli o zamestnanie v dôsledku pandémie.
- Pre firmy žiadajúce operatívne pôžičky s nízkou úrokovou sadzbou a dlhšou dobou splatnosti je poskytnutých 900 mil. EUR. Tieto budú financované z **grantov** z Národného rozvojového a sociálneho fondu a fondov EÚ

⁴⁵ INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Policy responses to COVID-19 – Ireland*. [online]. [2020-04-27]. Dostupné na: <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#I>.

Ďalšie opatrenia

- Maltská vláda sa zaviazala, že bude **financovať až 2,5 % úrokových sadzieb z bankových pôžičiek** poskytnutých podnikom postihnutým pandemiou ochorenia COVID-19.⁴⁶
- Maltské colné oddelenie oznámilo, že platby spotrebných daní za komodity, ktoré sú splatné v apríli / máji 2020, sa **odložia o dva mesiace nasledovne**:
 - platby splatné 15. až 26. apríla sa odložia do 15. a 28. júna; a
 - platby splatné 15. až 31. mája budú odložené do 15. a 26. júla.⁴⁷
- spotrebná daň z tovaru podliehajúceho spotrebnej dani a služieb splatných v mesiacoch apríl a máj 2020 podľa zákona o spotrebnej dani je **splatná 60 dní po termíne splatnosti**, najneskôr však do 28. júna a 26. júla 2020.⁴⁸

4.8 Nemecko

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení

- 100 mld. EUR pre fond, ktorý môže prijímať priame kapitálové podiely v spoločnostiach a 100 mld. EUR v úveroch rozvojovej banky verejného sektora na pôžičky pre podniky, ktoré sa kvôli kríze ocitli v ťažkostiach;
- ďalej bolo vyčlenených 50 mld. EUR na rýchlu podporu SZČO a najmenších podnikov s 10 alebo menej zamestnancami;
- veľké firmy budú mať prístup k fondu vo výške 600 mld. EUR a v prípade potreby môžu byť znárodnené;
- na zdravotnícky systém bolo vyčlenených celkom 58,5 mld. EUR, z toho 3,5 mld. EUR osobitne na výskumné a ochranné zariadenia.

Ďalšie opatrenia⁴⁹

- Spolková vláda okrem znižovania akumulovaných rezerv prijala dodatočný rozpočet vo výške 156 mld. EUR (4,9 % HDP), ktorý zahŕňa:
 - rozšírený prístup na dotáciu na krátkodobú prácu (tzv. „Kurzarbeit“) na zachovanie pracovných miest a príjmov pracujúcich, rozšírenie dávok starostlivosti o deti pre rodičov s nízkym príjmom a ľahší prístup k podpore základného príjmu pre samostatne zárobkovo činné osoby,

⁴⁶ KPMG. *Interest rate subsidy of up to 2.5% announced*. [online]. 17.04.2020. [cit. 2020-04-27] Dostupné na: <<https://home.kpmg/mt/en/home/insights/2020/04/interest-rate-subsidy-announced.html>>.

⁴⁷ KPMG. *Deferral of Excise Duty Payments*. [online]. 15.04.2020. [cit. 2020-04-27] Dostupné na: <<https://home.kpmg/mt/en/home/insights/2020/04/deferral-of-excise-duty-payments.html>>.

⁴⁸ KPMG. *Deferral of Excise Duty Payments – LN Published*. [online]. 22.04.2020. [cit. 2020-04-27] . Dostupné na: <<https://home.kpmg/mt/en/home/insights/2020/04/deferral-of-excise-duty-payments-ln-published.html>>.

⁴⁹ INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Policy responses to COVID-19 – Germany*. [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné na: <<https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#G>>.

- 50 mld. EUR v podobe grantov pre malých majiteľov podnikov a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré boli vážne postihnuté prepuknutím epidémie COVID-19, okrem bezúročných odkladov daní do konca roka.
- Vláda zároveň prostredníctvom novovytvoreného **Fondu hospodárskej stabilizácie** a verejnej rozvojovej banky KfW **rozširuje objem a prístup k zárukám na verejné pôžičky** pre spoločnosti rôznych veľkostí a úverové poisťovne, niektoré oprávnené až na 100 percent záruk, čím sa zvýši celkový objem najmenej o 757 mld. EUR (23 % HDP).
- Viaceré vlády spolkových krajín okrem fiškálneho balíka federálnej vlády ohlásili aj vlastné opatrenia na podporu svojich hospodárstiev, ktoré dosahujú priamu podporu 48 mld. EUR a štátne záruky na pôžičky vo výške 73 mld. EUR.

4.9 Portugalsko

Zhrnutie predchádzajúcich opatrení

- opatrenie na ochranu pracovných miest, ktorým majú zamestnávateľi nárok na štátnu finančnú podporu v prípade, že zaznamenali výrazne nižšie príjmy v dôsledku šírenia vírusu: finančná podpora je zameraná na vyplácanie miezd zamestnancov, zamestnávateľi sú tiež oslobodení od platenia odvodov a majú nárok na dodatočný finančný stimul na udržanie svojej činnosti;
- balík opatrení na zabezpečenie **likvidity firiem vo výške 200 mil. EUR**, navýšený o ďalších 200 mil. EUR;
- na ochranu rodín sa zaviedlo **moratórium na splácanie hypoték** až do septembra 2020;
- pri splnení zákonných podmienok môžu fyzické aj právnické osoby požiadať o **odklad platenia dane** a jej neskoršie vyplatenie v troch až šiestich splátkach bez úrokov z omeškania;
- zníženie sadzby príspevkov do systému sociálneho zabezpečenia;
- zamestnanci a SZČO, ktorí sa musia starať o školopovinné dieťa, majú nárok na príspevok vo výške maximálne trojnásobku minimálnej mesačnej mzdy;
- dočasný odklad povinnosti platby nájmu.

Ďalšie opatrenia

- Nájomníci a prenajímateľi so zníženým príjmom môžu využívať **pôžičky od Inštitútu bývania a mestskej rehabilitácie (IHRU) na zaplatenie nájomného**. IHRU poskytne okrem pozastavenia vysťahovania, prepadnutia a odmietnutia obnovenia nájomných zmlúv nájomcom, ktorých príjem v ich domácnosti je znížený, bezúročné pôžičky a veľmi priaznivé podmienky splácania.⁵⁰

⁵⁰ REPÚBLICA PORTUGUESA. *Empréstimos sem juros para pagamento de renda já estão disponíveis*. [online]. 15.04.2020. [2020-04-23]. Dostupné na. <<https://www.portugal.gov.pt/pt/gc22/comunicacao/noticia?i=emprestimos-sem-juros-para-pagamento-de-renda-ja-estao-disponiveis>>.

- Vláda Portugalska rozšírila okruh spoločností, ktoré majú nárok na zvýhodnené pôžičky. Ide najmä o podniky v oblasti obchodu a služieb, dopravy, nehnuteľností, stavebníctva, ťažobného a spracovateľského priemyslu. Nový úverový rámec zahŕňa aj výhradných vlastníkov s organizovaným účtovníctvom alebo bez neho a spoločnosti založené pred menej ako 24 mesiacmi bez ohľadu na účely poskytnutia uvedeného úveru. Vysoký dopyt vyčerpal alokáciu 400 mil. EUR na linku Capitalizar Covid-19, takže vláda sa rozhodla prerozdeliť ďalšie financie do tejto kapitoly.⁵¹

⁵¹ REPÚBLICA PORTUGUESA. *Linha de crédito Covid-19 acessível a todos os setores económicos e a empresários individuais*. [online]. 10.04.2020. [2020-04-23]. Dostupné na: <<https://www.portugal.gov.pt/pt/gc22/comunicacao/noticia?i=linha-de-credito-covid-19-acessivel-a-todos-os-setores-economicos-e-a-empresarios-individuais>>.

Záver

Členské štáty EÚ od vypuknutia pandémie ochorenia COVID-19 prijímajú rôzne opatrenia na „vyrovnanie krivky ochorenia“ a predovšetkým na zmiernenie šoku na národné ekonomiky. Dňa 6.5.2020 Európska komisia (EK) zverejnila **jarnú prognózu na rok 2020** v oblasti hospodárstva eurozóny a EÚ. Podľa EK dôjde k najväčšej recesii v histórii Európskej únie, pričom ekonomika eurozóny už v prvom štvrtroku 2020 zaznamenala najväčší prepád za posledných 25 rokov. V jarnej hospodárskej prognóze 2020 sa predpokladá, že **hospodárstvo eurozóny v roku 2020 poklesne o rekordných 7,75 %** a v roku 2021 vzrastie o 6,25 %. Očakáva sa, že hospodárstvo EÚ zaznamená v roku 2020 pokles o 7,50 % a v roku 2021 rast vo výške približne 6 %. Prognózy rastu EÚ a eurozóny boli v porovnaní s hospodárskou prognózou z jesene 2019 upravené približne o 9 percentuálnych bodov smerom nadol. Európska komisia v jarnej makro prognóze predpokladá, že HDP **Slovenska** v roku 2020 **klesne o 6,7 %**, pričom v roku 2021 vzrastie o 6,6 %.⁵²

Predpokladá sa, že **miera nezamestnanosti v eurozóne sa zvýši zo 7,5 % v roku 2019 na 9,5 % v roku 2020** a následne klesne na 8,5 % v roku 2021. V EÚ by sa miera nezamestnanosti mala zvýšiť zo 6,7 % v roku 2019 na 9 % v roku 2020 a v roku 2021 klesnúť na približne 8 %. V niektorých členských štátoch vzrastie nezamestnanosť výraznejšie než v iných. Zraniteľné budú najmä krajiny s vysokým podielom pracovníkov zamestnaných na základe krátkodobých zmlúv a zamestnancov závislých od cestovného ruchu. Pre mladých ľudí, ktorí práve vstupujú na trh práce, bude ťažšie nájsť si prvé zamestnanie. Európska komisia v jarnej makro prognóze predpokladá, že miera nezamestnanosti na **Slovensku** v roku 2020 **vzrastie na 8,8 %**, pričom v roku 2021 klesne na 7,1 %.⁵³

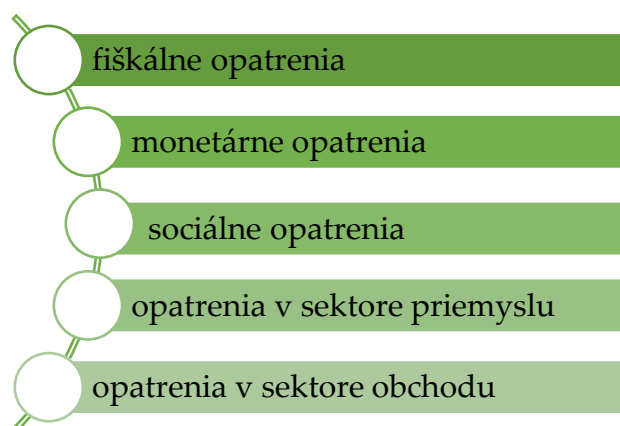
Hospodárske oživenie v jednotlivých členských štátoch bude závisieť nielen od vývoja pandémie v danej krajine, ale aj od štruktúry jej hospodárstva a od jej schopnosti reagovať zavedením stabilizačných politík. Vzhľadom na vzájomnú závislosť hospodárstiev EÚ dynamika oživenia v každom členskom štáte ovplyvní aj silu oživenia v iných členských štátoch.

Cieľom predloženej porovnávacíj analýzy bolo priniesť aktualizovaný prehľad opatrení zameraných na boj so sociálno-ekonomickým dopadom pandémie ochorenia COVID-19, ktoré boli prijaté na úrovni EÚ a taktiež v jej vybraných členských krajinách.

⁵² EC. *Economic forecast documents*. [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/spring-2020-economic-forecast-deep-and-uneven-recession-uncertain-recovery_en>.

⁵³ Tamže.

Vo všeobecnosti možno rozdeliť prijaté opatrenia skúmaných krajín do šiestich základných skupín:

Skúmané krajiny v obmedzenej miere prijímali nové **sociálne opatrenia**, ktoré boli typické **v prvej fáze** prijímaných opatrení na okamžité zmiernenie výpadku príjmov zamestnancov. Okrem opatrení, akými sú predĺženie poskytovania rodičovského príspevku, či príspevkov na kompenzáciu ušlej mzdy, krajiny ako Česká republika, Rakúsko, Francúzsko a Portugalsko poskytli **nájomcom bytov**, ktorí v dôsledku dopadu pandémie nie sú schopní platiť nájom, zvýhodnené podmienky splatenia nájmu. V Rakúsku je napr. zakázané ukončiť zmluvu o nájme a v Portugalsku majú nájomcovia bytov možnosť požiadať o úver na splatenie nájmu od Inštitútu bývania a mestskej rehabilitácie.

Ako **príklad dobrej praxe** na pomoc zamestnancom môžu slúžiť opatrenia Belgicka a Holandska. V **Belgicku** má zamestnávateľ možnosť **dočasne pozastaviť pracovnú zmluvu** z dôvodu tzv. „vyššej moci“, t. j. udalosť, ku ktorej dôjde náhle a nepredvídateľne bez ohľadu na vôľu zúčastnených strán, kedy je nemožné plniť pracovnú zmluvu. Počas tohto obdobia má zamestnanec **nárok na kompenzáciu ušlej mzdy**. V **Holandsku** vláda poskytuje príspevky pre pracovníkov v rámci **pružného pracovného času** (tzv. flex-workers).

Významnou mierou prispieva k udržaniu zamestnanosti aj dočasný program Európskej komisie tzv. SURE prostredníctvom úverov pre členské štáty fungujúcich na báze dobrovoľných záruk na riešenie náhleho zvýšenia verejných výdavkov určených na zachovanie zamestnanosti. Slovensko v rámci programu SURE očakáva **záruky v hodnote 174 mil. EUR**.⁵⁴

⁵⁴ EUROPEAN PARLIAMENT. *The SURE: Main Features*. [online]. 15.04.2020. [cit. 2020-05-06]. Dostupné na: <[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/645721/IPOL_BRI\(2020\)645721_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/645721/IPOL_BRI(2020)645721_EN.pdf)>.

Významná časť opatrení sa zamerala na pomoc **v sektore poľnohospodárstva** a rybolovu (napr. Česká republika, Holandsko, Chorvátsko).⁵⁵ Pokiaľ ide o úroveň EÚ, Európska komisia tiež navrhla súbor konkrétnych opatrení pre tento sektor a zaviazala sa zabezpečiť dobré fungovanie potravinových dodávateľských reťazcov s cieľom zabrániť možným negatívnym vplyvom na potravinovú bezpečnosť. Vo významnej miere prispeli k zabezpečeniu hladkého pohybu tovaru naprieč hranicami členských štátov **opatrenia k posilneniu jednotného európskeho trhu**. Zatiaľ, čo väčšina krajín pôvodne reagovala zákazom vývozu niektorých komodít, EÚ prijala usmernenia, ktoré žiadali jeho zrušenie. Komisia tiež definovala nové opatrenia na zabezpečenie pohybu tovaru a komodít. Na vnútorných hraniciach EÚ boli zriadené tzv. „zelené jazdné pruhy“ na rýchle prekročenie hraníc a dodanie základných potravín a zdravotníckych potrieb.⁵⁶

Rozsiahle opatrenia boli prijaté predovšetkým **v oblasti zabezpečenia likvidity a solventnosti** fyzických a právnických osôb a tiež peňažných inštitúcií. Tieto sa považujú za nevyhnutný aspekt zmiernenia dopadov ekonomickej krízy a z analýzy prijatých fiškálnych a monetárnych opatrení sme zistili, že jednotlivé členské štáty pokračujú v rozširovaní svojich opatrení, jednak navyšovaním finančných balíkov, poskytovaním záruk, resp. rozširovaním skupín subjektov, ktoré majú nárok na zvýhodnené úvery. Ako príklad slúži **rakúsky Koronavírusový fond pomoci** (Corona-Hilfs-Fonds) v celkovom objeme 15 mld. EUR. Cieľom fondu je zaistiť likviditu postihnutým spoločnostiam pri poklese obratu o aspoň 40 % prostredníctvom prevádzkových dotácií na fixné náklady. Riešením na zabezpečenie solventnosti firiem je aj návrh českej ministerky financií, Aleny Schillerovej, ktorá navrhla možnosť pomoci niektorým podnikom **v ČR prostredníctvom kapitálového vstupu štátu**, teda akési dočasné zoštátnenie. Vláda prevezme určité percento akcií a predá ich späť, ak sa podnik znovu postaví na nohy, prípadne by ich podnik splácal postupne na základe dohodnutého splátkového kalendára.

⁵⁵ Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR plánuje vydať samostatnú porovnávaciu analýzu na tému opatrení v oblasti sezónneho zamestnávania v poľnohospodárstve a potravinárstve počas pandémie COVID-19.

⁵⁶ BJERKEM, J. *Europe's hidden weapon in combatting COVID-19: The Single Market* [online]. 30.04.2020. [cit. 2020-05-06]. Dostupné na: <https://www.epc.eu/en/Publications/Europes-hidden-weapon-in-combatting-COVID-19-The-Single-Market~3279e0>

Použité zdroje

1. Interná databáza ECPRD. *ECPRD Request no. 4376 - Measures related to COVID-19*. [online]. 22.04.2020. [cit. 2020-04-30]. Dostupné na: <<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/520457>>.
2. EUROPEAN COMMISSION. *Policy measures taken against the spread and impact of the coronavirus*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/policy_measures_taken_against_the_spread_and_impact_of_the_coronavirus_14042020.pdf>.
3. EURÓPSKA KOMISIA. *Opatrenia v reakcii na koronavírus – Hospodárstvo*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/economy_sk>.
4. EPRS. *Temporary support to mitigate unemployment risks in an emergency (SURE)*. [online]. [cit. 2020-04-30]. Dostupné na: <[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2020/649375/EPRS_ATA\(2020\)649375_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2020/649375/EPRS_ATA(2020)649375_EN.pdf)>.
5. FS ČR. *Základní informace k možnosti získání kompenzačního bonusu*. [online]. [cit. 2020-04-27]. Dostupné na: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav/kompenzace-osvc/Zakladni_informace>.
6. GAZETA PRAWNA. *Tarcza antykryzysowa 2.0. Prezydent podpisał ustawy*. [online]. 17.4.2020. [2020-04-23]. Dostupné na: <<https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1470138,tarcza-antykryzysowa-2-0-duda-podpisał-ustawe.html>>.
7. GOVERNMENT OF SLOVENIA. *The Government rounds off and completes the financial cushion for the duration of the epidemic and provides liquidity to the Slovenian economy*. [online]. 21.4.2020. [2020-27-04]. Dostupné na: <https://www.gov.si/en/news/2020-04-21-the-government-rounds-off-and-completes-the-financial-cushion-for-the-duration-of-the-epidemic-and-provides-liquidity-to-the-slovenian-economy/>
8. GOVERNMENT OF THE NETHERLANDS. *The coronavirus and your company: government measures to help businesses*. [online]. [2020-04-24]. Dostupné na: <<https://business.gov.nl/the-coronavirus-and-your-company/>>.
9. INTERNATIONAL MONETARY FUN. *Policy responses to COVID-19 – Croatia*. [online]. [2020-04-24]. Dostupné na: <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#C>.

10. INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Policy Tracker – Finland*. [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné na: <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#F>
11. INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Policy responses to COVID-19 – France*. [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné na: < <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#F> >.
12. INTERNATIONAL MONETARY FUN. *Policy responses to COVID-19 – Ireland*. [online]. [2020-04-27]. Dostupné na: <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#I>.
13. IMF. *World economic outlook, April 2020: The Great Lockdown*. [online]. [cit. 2020-05-06]. Dostupné na: < <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020> >.
14. KPMG. *Deferral of Excise Duty Payments*. [online]. 15.04.2020. [cit. 2020-04-27] Dostupné na: <<https://home.kpmg/mt/en/home/insights/2020/04/deferral-of-excise-duty-payments.html>>.
15. KPMG. *Interest rate subsidy of up to 2.5% announced*. [online]. 17.04.2020. [cit. 2020-04-27] Dostupné na: <<https://home.kpmg/mt/en/home/insights/2020/04/interest-rate-subsidy-announced.html>>.
16. MF SR. *MF SR spúšťa ďalšiu pomoc pre podnikateľov*. [online]. [cit. 2020-04-28]. Dostupné na: < <https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/mf-sr-spusta-dalsiu-pomoc-podnikatelov.html> >.
17. MPSVR SR. *Ďalšie opatrenia vlády SR na pomoc rodinám*. [online]. [cit. 2020-04-27]. Dostupné na: < <https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/dalsie-opatrenia-vlady-sr-pomoc-rodinam.html> >.
18. MPSVR SR. *Ďalšie opatrenia vlády SR na pomoc rodinám*. [online]. [cit. 2020-04-27]. Dostupné na: < <https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/dalsie-opatrenia-vlady-sr-pomoc-rodinam.html> >.
19. MPSVR SR. *Ministerstvá rozhodli o odpustení dane z príspevkov zo sociálnej pomoci*. [online]. [cit. 2020-04-27]. Dostupné na: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/ministerstva-rozhodli-odpusteni-dane-z-prispevkov-zo-socialnej-pomoci.html>>.
20. MPSVR SR. *O príspevky prvej pomoci môžu žiadať ďalšie skupiny*. [online]. [cit. 2020-04-27]. Dostupné na: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/o-prispevky-prvej-pomoci-mozu-ziadat-dalsie-skupiny-2.html> >.

21. NRSR. 8. uznesenie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti. [online]. 22.04.2020. [cit. 2020-05-06]. Dostupné na:
<<https://www.nrsr.sk/dl/Browser/Committee?committeeExternalId=166>>
22. REPÚBLICA PORTUGUESA. *Empréstimos sem juros para pagamento de renda já estão disponíveis*. [online]. 15.04.2020. [2020-04-23]. Dostupné na:
<<https://www.portugal.gov.pt/pt/gc22/comunicacao/noticia?i=emprestimos-sem-juros-para-pagamento-de-renda-ja-estao-disponiveis>>.
23. REPÚBLICA PORTUGUESA. *Linha de crédito Covid-19 acessível a todos os setores económicos e a empresários individuais*. [online]. 10.04.2020. [2020-04-23]. Dostupné na:
<<https://www.portugal.gov.pt/pt/gc22/comunicacao/noticia?i=linha-de-credito-covid-19-acessivel-a-todos-os-setores-economicos-e-a-empresarios-individuais>>.
24. SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>>.
25. TASR; EURACTIV. *Eurokomisia Slovensku schválila štátnu pomoc za dve miliardy eur*. [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné na: <https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/eurokomisia-slovensku-schvalila-statnu-pomoc-za-dve-miliardy-eur/?fbclid=IwAR1Z83KfaH7x-H9UC2_ARsyAchIRaljLZKmE8KOSBRVgqVQRW6ZcS9rpI3E>.
26. TÁJÉKOZTATÓ OLDAL A KORONAVÍRUSRÓL. *A gazdaságvédelmi akciótérv második fázis öt fő területre koncentrál*. [online]. 29. 04. 2020. [cit. 2020-04-30]. Dostupné na:
<https://koronavirus.gov.hu/cikkek/gazdasagvedelmi-akcioterv-masodik-fazis-ot-foteruletre-koncentral>.
27. TÁJÉKOZTATÓ OLDAL A KORONAVÍRUSRÓL. *Megjelent az újabb adókönyvitésekről szóló kormányrendelet*. [online]. 04.22.2020. [2020-27-04]. Dostupné na:
<<https://koronavirus.gov.hu/cikkek/megjelent-az-ujabb-adokonnyitesekrol-szolo-kormanyrendelet>>.
28. WEISS, P. *Podpora ekonomiky prostredníctvom „dočasného zoštátnenia“ niektorých podnikov v ČR a Národná ekonomická rada vlády ČR (NERV)*. Kombinovaný list TIC zo dňa 17. 04. 2020.
29. WEISS, P. *Štátna pomoc väčším firmám v ČR*. Kombinovaný list TIC zo dňa 28. 04. 2020.

Príloha

Prehľad počtu prípadov ochorenia COVID-19 vo vybraných štátoch sveta k 14.05.2020

Názov krajiny	Dátum prvého výskytu	Celkový počet prípadov	Prípady na 1 mil. obyvateľov	Nové prípady	Aktuálne prípady	Aktuálne prípady vážne	Celkový počet vyliečených	Vyliečení na 1 mil. obyvateľov	Celkový počet úmrtí	Úmrtia na 1 mil. obyvateľov	Nové úmrtia	Celkový počet testov	Testy na 1 mil. obyvateľov
Belgicko	3.2.2020	54288	4687	307	31274	407	14111	1218	8903	769	60	623628	53839
Bulharsko	6.3.2020	2100	302	31	1470	51	531	76	99	14	3	61711	8873
Česko	29.2.2020	8351	780	82	2817	42	5241	490	293	27	3	334714	31263
Chorvátsko	24.2.2020	2221	541	8	277	7	1850	450	94	23		50340	12253
Cyprus	8.3.2020	907	752	2	409	10	481	399	17	14		81942	67933
Dánsko	26.2.2020	10713	1850	46	1371	35	8805	1521	537	93	4	357986	61833
Estónsko	26.2.2020	1758	1325	7	787	5	909	685	62	47	1	67130	50610
Fínsko	28.1.2020	6145	1109	91	1558	33	4300	776	287	52	3	137000	24731
Francúzsko	23.1.2020	178870	2741	810	91840	2299	59605	913	27425	420	351	1384633	21219
Grécko	25.2.2020	2770	266	10	1240	24	1374	132	156	15	1	116233	11145
Holandsko	26.2.2020	43481	2538	270		410			5590	326	28	282776	16508
Írsko	28.2.2020	23827	4833	426	2851	69	19470	3949	1506	305	9	258808	52491
Island	27.2.2020	1802	5285		12		1780	5221	10	29		55626	163146
Lichtenštajnsko	2.3.2020	82	2151		26		55	1443	1	26		900	23613
Litva	27.2.2020	1511	554	6	523	17	934	343	54	20		208253	76373
Lotyšsko	1.3.2020	962	509	11	316	2	627	332	19	10		83275	44091
Luxembursko	28.2.2020	3915	6268	11	147	11	3665	5868	103	165		58727	94021
Maďarsko	3.3.2020	3380	350	39	1775	49	1169	121	436	45	6	123258	12755
Malta	6.3.2020	522	1183	14	73	1	443	1004	6	14		45967	104141
Nemecko	26.1.2020	174975	2089	877	16747	1329	150300	1795	7928	95	67	3147771	37585
Nórsko	25.2.2020	8196	1513	21	7932	23	32	6	232	43	3	212655	39266
Poľsko	3.3.2020	17615	465	411	10036	160	6696	177	883	23	22	554357	14645
Portugalsko	1.3.2020	28319	2776	187	23937	108	3198	314	1184	116	9	582341	57090
Rakúsko	24.2.2020	16058	1784	61	1027	54	14405	1601	626	70	2	344606	38290
Rumunsko	25.2.2020	16247	844	245	6141	225	9053	470	1053	55	17	286217	14866
Slovensko	5.3.2020	1477	271	8	338	5	1112	204	27	5	0	131910	24162
Slovinsko	3.3.2020	1464	704	1	1094	7	267	128	103	50		66678	32074

Názov krajiny	Dátum prvého výskytu	Celkový počet prípadov	Prípady na 1 mil. obyvateľov	Nové prípady	Aktuálne prípady	Aktuálne prípady vážne	Celkový počet vyliečených	Vyliečení na 1 mil. obyvateľov	Celkový počet úmrtí	Úmrtia na 1 mil. obyvateľov	Nové úmrtia	Celkový počet testov	Testy na 1 mil. obyvateľov
Španielsko	30.1.2020	272646	5832	1551	58845	1376	186480	3989	27321	584	217	2467761	52784
Spojené kráľovstvo	30.1.2020	233151	3437	3446		1559			33614	495	428	2219281	32713
Švajčiarsko	24.2.2020	30463	3523	50	1491	79	27100	3134	1872	217	2	328163	37954
Švédsko	30.1.2020	28582	2832	673	20082	351	4971	493	3529	350	69	177500	17590
Taliansko	29.1.2020	223096	3689	992	76440	855	115288	1906	31368	519	262	2807504	46426

Zdroj: Worldometer: COVID-19 CORONAVIRUS PANDEMIC. 14.05.2020. Dostupné na internete na: www.worldometers.info/coronavirus/#countries. citované 14.05.2020; úpravy a preklad tabuľky Odbor Parlamentný inštitút K NR SR

